

T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Psikoloji Anabilim Dalı
Klinik Psikoloji Bilim Dalı

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE İLİŞKİ DOYUMU
VE ROMANTİK OBSESYON İLİŞKİSİNİN
İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Ethem Kenan KURU

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Esra SAVAŞ

İSTANBUL – 2022

TEZ TANITIM FORMU

YAZAR ADI SOYADI : Ethem Kenan KURU

TEZİN DİLİ : Türkçe

TEZİN ADI : Üniversite Öğrencilerinde İlişki Doyumu ve Romantik Obsesyon İlişkisinin İncelenmesi

ENSTİTÜ : İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

ANABİLİM DALI : Psikoloji

TEZİN TÜRÜ : Yüksek Lisans

TEZİN TARİHİ : 12.05.2022

SAYFA SAYISI : 87

TEZ DANIŞMANI : Dr. Öğr. Üyesi Esra SAVAŞ

DİZİN TERİMLERİ : Romantik Obsesyon, İlişki Doyumu, OKB

TÜRKÇE ÖZET : Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin ilişki doyumunun romantik obsesyonlarla ilişkisinin incelenmesidir. Bireyler romantik ilişkilerine yönelik akılcı olmayan inançlar geliştirebilir. Geliştirdikleri bu inançlar bireyin ilişki doyumunu ve içinde bulunduğu ilişkiye yönelik duygu ve davranışlarını etkileyebilir. Etkilenen bu duygu ve davranışların üniversite öğrencilerindeki etkilerinin ortaya konulması araştırmanın ilgili amaçları arasındadır.

DAĞITIM LİSTESİ : 1. İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsüne
2. YÖK Ulusal Tez Merkezine

Ethem Kenan KURU

BEYAN

Bu tezin hazırlanmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğu, başkalarının ederlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğu, kullanılan verilerde herhangi tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez olarak sunulmadığını beyan ederim.

Ethem Kenan KURU

2022

İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Ethem Kenan KURU'nun "Üniversite Öğrencilerinde İlişki Doyumu ve Romantik Obsesyon İlişkisinin İncelenmesi" adlı tez çalışması, jürimiz tarafından Psikoloji Anabilim Dalı Klinik Psikoloji Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan

Dr. Öğr. Üyesi Esra SAVAŞ
(Danışman)

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Ömer AKGÜL

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Aman Sado ELEMO

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

... / ... / 2022

Prof. Dr. İzzet Gümüş
Enstitü Müdürü

ÖZET

Üniversite öğrencilerinde ilişki doyumu ve romantik obsesyon arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda ilgili değişkenleri ölçen ölçme araçları aracılığıyla veriler toplanmış ve analiz edilmiştir.

İlişkisel ve anket yöntemiyle gerçekleştirilen araştırmada 18-25 yaş arası 200 (100 kadın, 100 erkek) üniversite öğrencisinden veriler elde edilmiştir. Katılımcıların en az 3 aydır aktif bir ilişkisi olması kriteri aranmıştır. Çalışmaya katılan bireylerin bilgileri araştırmacının oluşturduğu sosyo-demografik bilgi formuyla toplanmıştır. Üniversite öğrencilerinin ilişki doyumu düzeyini belirlemek için 'İlişki Doyumu Ölçeği (İDÖ)', romantik ilişkiye dair obsesif kompulsif belirtileri ölçmek için 'Romantik İlişki Obsesyon ve Kompulsiyonları Ölçeği (RİOKÖ)' ve partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtileri ölçmek için ise 'Partnere İlişkin Obsesif-Kompulsif Belirti Ölçeği (PİOKB)' kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS programından yararlanılmıştır. Ölçeklerin çarpıklık ve basıklık değerlerine bakılarak normal dağılım kriterini karşılayıp karşılamadığına bakılmıştır. Güvenilirliklerini belirlemede iç tutarlılık katsayılarına bakılmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkinin yönünü ve gücünü belirlemede regresyon ve korelasyon çözümlene yöntemlerinden yararlanılmıştır. Gruplar arası karşılaştırma analizlerinde ise ANOVA ve T-Testi yapılmıştır.

Araştırma bulgularına göre üniversite öğrencilerinin ilişki doyumu yükseldikçe ilişkiye dair obsesyon ve kompulsiyonlar düşmektedir. Ayrıca ilişki doyumu yükseldikçe partnere ilişkin obsesyon ve kompulsiyonlar düşmektedir.

Sonuç olarak üniversite öğrencilerinde ilişki doyumu ve romantik obsesyon arasında negatif yönlü ve anlamlı ilişki olduğuna ulaşılmıştır. Bulunan Sonuçlardan yola çıkarak 18-25 yaş arası üniversite öğrencilerinde ilişki doyumu arttıkça romantik obsesyon seviyelerinin düştüğü görülmektedir.

Yapılan bilimsel araştırmalar romantik obsesyon durumunun kaygılı bağlanma ve erken dönem uyumsuz şemalarla ilişkisini bildirmektedir. Klinik uygulamalarda romantik obsesyonu olan danışanların bağlanma öykülerinin sorgulanması ve buna yönelik çalışmalarda bulunulması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İlişki Doyumu, Obsesif Kompulsif Bozukluk, Romantik Obsesyon

SUMMARY

In this study, it was aimed to determine the relationship between relationship satisfaction and romantic obsession in university students. For this purpose, data were collected and analyzed through measurement tools measuring the relevant variables.

Data were obtained from 200 (100 female, 100 male) university students between the ages of 18-25 in the research, which was carried out by relational and questionnaire method. The criteria for participants to have an active relationship for at least 3 months were met. The information of the individuals participating in the study was collected with the socio-demographic information form created by the researcher. The 'Relationship Satisfaction Scale (ISS)' to determine the relationship satisfaction level of university students, the 'Romantic Relationship Obsessions and Compulsions Scale (RIOKS)' to measure obsessive-compulsive symptoms of romantic relationship, and the 'Partner-Related Obsessive-Compulsive Scale' to measure partner-related obsessive-compulsive symptoms. Symptom Scale (PIOCD)' was used. SPSS program was used in the analysis of the data. The skewness and kurtosis values were checked to determine whether the scales used in the study had a normal distribution feature. At the same time, internal consistency coefficients were examined to determine the reliability of the scales used. Regression and correlation analysis methods were used to determine the direction and strength of the relationship between the variables. In the comparison analysis between groups, ANOVA and t-Test were performed.

According to the research findings, as the relationship satisfaction of university students increases, their obsessions and compulsions about the relationship decrease. In addition, as relationship satisfaction increases, obsessions and compulsions about the partner decrease.

As a result, it was found that there is a negative and significant relationship between relationship satisfaction and romantic obsession in university students. Based on the results found, it is seen that the romantic obsession levels decrease as the relationship satisfaction increases in university students between the ages of 18-25.

Scientific researches report the relationship of romantic obsession with anxious attachment and early maladaptive schemas. In clinical practice, it is recommended to question the attachment history of clients with romantic obsessions and to conduct studies on this.

Keywords: Romantic Obsession, Relationship Satisfaction, OCD

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
SUMMARY.....	ii
İÇİNDEKİLER.....	iii
KISALTMALAR.....	vi
TABLolar LİSTESİ.....	vii
ÖNSÖZ.....	ix
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1. Problem Durumu.....	3
1.2. Araştırmanın Amacı.....	5
1.3. Araştırmanın Önemi	5
1.4. Araştırma Hipotezi.....	6
1.5. Araştırmanın Varsayımları	6
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	6
1.7. Tanımlar.....	7

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL BİLGİLER

2.1. Romantik İlişkiler	8
2.2. İlişki Doyumu	10
2.3. Obsesif Kompulsif Bozukluk (OKB).....	12

2.3.1. OKB Prognozu	14
2.3.2. OKB Epidemiyolojisi	14
2.3.3. OKB Türleri	14
2.3.3.1. Romantik Obsesyon	16
2.3.3.1.1. Romantik Obsesyonun Etiyolojisine Yönelik Kuramsal Açıklamalar	19
2.3.3.1.1.1. Psikanalitik Kuram	19
2.3.3.1.1.2. Bağlanma Kuramı.....	20
2.3.3.1.1.3. Bilişsel Yaklaşım ve Mükemmeliyetçilik	21
2.4. Romantik Obsesyon ve İlişki Doyumu.....	23

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli	26
3.2. Araştırmanın Örneklemi	26
3.3. Kullanılan Veri Toplama Araçları	26
3.3.1. Demografik Bilgi Formu	27
3.3.2. İlişki Doyumu Ölçeği	27
3.3.3. Romantik İlişki Obsesyon ve Kompulsiyonları Ölçeği (RİOKÖ)	27
3.3.4. Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği (PİOKBÖ).....	28
3.4. Verilerin Toplanması ve İşlem	29
3.5. Verilerin Analizi	29

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

4.1. Araştırmanın Sosyo Demografik Değişkenlerine Dair Bilgiler.....	31
4.2. Araştırmada Yer Verilen Değişkenlerin Normallik ve Güvenirlik Analizleri.	33
4.3. Korelasyon ve Regresyon Analizleri	36
4.4. Demografik Değişken Grupları Arasındaki Karşılaştırmalar	45

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA

SONUÇ VE ÖNERİLER.....	59
KAYNAKÇA	61
EKLER.....	71

KISALTMALAR

İDÖ	: İlişki Doyumu Ölçeği
RİOKÖ	: Romantik İlişki Obsesyon ve Kompulsiyonları Ölçeği
PİOKBÖ	: Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği
OKB	: Obsesif Kompulsif Bozukluk
APA	: Amerikan Psikologlar Birliği
DSM V	: Mental Bozuklukların Tanısal ve İstatistiksel El Kitabı
Akt.	: Aktaran
vd.	: ve diğerleri
SPSS	: Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı
N	: Kişi Sayısı
%	: Yüzde

TABLolar LİSTESİ

Tablo 4.1: Katılımcıların Cinsiyet Durumuna Göre Dağılımları	31
Tablo 4.2: Katılımcıların Sınıf Düzeylerine Göre Dağılımları	31
Tablo 4.3: Katılımcıların Romantik İlişki Durumuna Göre Dağılımları	32
Tablo 4.4: Katılımcıların Romantik İlişki Sürelerine Göre Dağılımları	32
Tablo 4.5: Katılımcıların Romantik İlişki Birliktelik Türlerine Göre Dağılımları ...	33
Tablo 4.6: Katılımcıların Yaşlarına İlişkin Bilgiler	33
Tablo 4.7: Üniversite Öğrencilerinde İlişki Doyumu ve Romantik Obsesyon Arasındaki İlişkiye Dair Normallik Analizi	34
Tablo 4.8: Üniversite Öğrencilerinde İlişki Doyumu ve Romantik Obsesyon Arasındaki İlişkiye Dair Güvenirlilik Analizi	35
Tablo 4.9: Üniversite Öğrencilerinde İlişki Doyumu ve Romantik Obsesyon İle Alt Boyutları Arasındaki İlişki	36
Tablo 4.10: Üniversite Öğrencilerinde Romantik Obsesyon ve Alt Boyutları ile İlişki Doyumu Arasındaki İlişki	42
Tablo 4.11: Üniversite Öğrencilerinde Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti ve Alt Boyutları ile İlişki Doyumu Arasındaki İlişki	43
Tablo 4.12: Üniversite Öğrencilerinde İlişki Doyumu ile Romantik Obsesyon Arasındaki İlişki	44
Tablo 4.13: Üniversite Öğrencilerinde İlişki Doyumu ile Partnere İlişkin Romantik Obsesyon Arasındaki İlişki	44
Tablo 4.14: Cinsiyet Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinde İlişki Doyumu ve Romantik Obsesyon İle Alt Boyutları Arasındaki İlişki	45
Tablo 4.15: Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinde İlişki Doyumu ve Romantik Obsesyon İle Alt Boyutları Arasındaki İlişki	46

Tablo 4.16: Romantik İlişki Süresi Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinde İlişki Doyumu ve Romantik Obsesyon İle Alt Boyutları Arasındaki İlişki 49

Tablo 4.17: Romantik İlişki Türü Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinde İlişki Doyumu ve Romantik Obsesyon İle Alt Boyutları Arasındaki İlişki 52

ÖNSÖZ

Araştırmam boyunca bana her konuda yol gösteren araştırmamın başlangıcından bitimine dek yardımını ve birikimlerini sonuna kadar bana aktarmaya çalışan süreç boyunca motivasyonumu yüksek tutmak için elinden geleni yapan danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Esra SAVAŞ'a bana kattığı her şey için teşekkür ediyorum.

Hayatım boyunca yaptığım her doğruya ve yanlışta arkamda duran her konuda desteklerini hep omzumda hissettiğim babam Murat KURU ve annem Emine KURU'ya sonsuz teşekkür ederim.

Tez yazım aşamasında ve veri toplamamda yardımcı olan kuzenim Arş. Gör Tuğba Birben'e kardeşim Tolga Kuru'ya arkadaşlarım Turan Eren Karataş'a, Emin Can ORAK'a, Harun KURU'ya, Niyazi DELİKTAŞ'a ve bu süreçte beni destekleyen herkese teşekkür ederim.

GİRİŞ

İnsan yavrusu yaşamını bireysel olarak devam ettirebilecek niteliğe sahip değildir. Bu nedenle yaşamını devam ettirebilmek için her zaman bir ötekinin fiziksel ve duygusal desteğine ihtiyaç duymaktadır. Toplum içinde yaşama devam edebilmek kişiye güvende hissettiren temel olgulardan biridir. Bu sebeple insan ilişkilerine dair özellikler her zaman bilim insanlarının ilgi odağı olmuştur.

İlişki ihtiyacına yönelik vurgu psikoloji literatürünün önde gelen kuramcıları tarafından yapılmıştır. Örneğin Alfred Adler, kişilik gelişiminde ilişkisel rollere vurgu yapmış ve kurulan ilişkilerde kişinin nasıl hissettirildiğine önem vermiştir. Benzer şekilde Abraham Maslow da insanın ihtiyaçlarını bir hiyerarşi içinde tanımlamış, bu hiyerarşide ait olma ve sevgi ihtiyacına yer vermiştir. Ona göre bir ilişki içinde kişinin kendini ait hissetmesi ve sevgi duyması yaşamsal bir ihtiyaçtır. Erik Erikson ise insan hayatını sekiz temel bölümde ele almış ve bu bölümlerin insanın kişilik gelişiminde önemli payı olduğunu savunmuştur. Bu sekiz bölümden olan altıncı bölüm yakınlığa karşı yalıtılmışlık bölümüdür. İnsan kimliğiyle alakalı çeşitli eğilimler barındıran bu bölüm ergenlik döneminden sonra ya da dönemin sonunda başlayarak kişi orta yaşa ulaşıncaya değin sürmektedir (Akt. Saraç, 2013).

Myers ve Diener (1995) yürüttüğü bir araştırmada insanı mutlu eden faktörler incelenmiştir. Araştırmanın en çarpıcı bulgusu mutluluğa dair en fazla ipucu veren durumun yakın ilişkilerin varlığı olmasıdır. Mutluluğa dair yapılan bu araştırma yakın ilişkilerin varlığının maddiyatı geride bıraktığını göstermektedir. Kişinin kurduğu yakın ilişkiler mutluluğun yanı sıra kişinin kendisini duygusal açıdan iyi hissetmesi hakkında da bilgi vermektedir. Buna göre olumlu yakın ilişkiler kuran kişilerin öznel iyi oluş düzeyleri de daha yüksektir. Kişiler arası İkili temas, bazen öznel olarak, bazen ise ikili temasların parçası ya da özelliği olarak kullanılmaktadır (Akt: Atak ve Taştan, 2012).

Yakın ilişki geliştirmek insanın doğasında var olan bir güdüdür. Doğumdan itibaren her bebek ilişki arzusu içindedir. Bebeğin ağlaması ve fiziksel ihtiyaçlarının giderilmesi ile bakım verenle kurulan ilk ilişki diğer tüm yakın ilişkilerin temelini oluşturmaktadır. Bu dönemde yaşanan ilişkisel problemler yakın ilişkilere dair çatışmalara zemin hazırlamaktadır (Ainsworth vd., 1978).

Kaygılı bağlanma romantik obsesyonun etiyojisinin anlaşılmasında önemli bir yer tutmaktadır. Erken dönemde bakım verene ve bebek arasında kurulan ilişkide bakım verenin tutarsız davranışlar sergilemesi, bebeğe etrafını keşfedebilecek güvenli üs olarak yaklaşmaması çocuğun güvensiz bir bağlanma geliştirmesine neden olur. Terk edilme kaygısı içinde olan bebek bu duyguları yetişkinlikte kurduğu romantik ilişkilerinde yeniden deneyimler. Bu nedenle ilişkisine ve partnerine dair şüpheli bir yaklaşım içinde olur

Yakın ilişkilerin ergenlikle beraber başlayan formu duygusal etkileşimlerdir. Duygusal etkileşimler geçmişten bugüne araştırılarak bilimsel olarak incelenmiş, ilişkiye etki eden faktörler ve ilişkiden alınan doyuma dair bulgular elde edilmiştir. Romantik ilişkiler alanında çalışan araştırmacılardan biri olan Collins, romantik ilişkiyi partnerlerin gönüllü olarak katılım sağladığı, karşılıklı ihtiyaç karşılama yönelik bir ilişki biçimi olarak tanımlamıştır. Ona göre ilişkiye başlama yaşı, ilişki içinde yapılan aktiviteler, ilişkinin niteliği ve çiftlerin ilişkiye dair duygu, düşünce davranışları önemli faktörlerdendir. Çiftlerin yaşadıklarını ilişkileri birbirinden farklı kılan faktörler bunlardır. Partnerlerin geçmiş yaşam öyküleri ve kişilik özellikleri de ilişkinin niteliğini belirleyecek unsurlar arasındadır (Collins, 2003).

Romantik ilişkilerin bireyin yaşamındaki önemi göz önüne alındığında ilişkilerin kalitesi ve alınan doyumun da önemli olduğu anlaşılmaktadır. İlişki doyumunu, en genel tanımıyla ilişkideki duygu, düşünce ve davranışlarla bağlantılı olarak kişinin cinsel tutumları, bağlılığı, kendini açması ve ilişkiye yatırımını ifade eder. Çiftlerin ilişki içinde kendilerini nasıl hissettikleri, ilişkinin sürekliliği ve öznel iyi oluş da ilişki doyumuyla ilgili olan değişkenlerdir (Hendrick, 1988). Bazı çalışmalar romantik ilişki kalitesinin ve ilişkideki doyumun mutluluğun önemli bir kaynağı olduğunu ortaya koymuştur. (Argyle, 2001; Diener vd., 2000) İlişki doyumunun bilimsel ilgi görmesinin başlıca sebebi, ilişki doyumunun bireyin öznel iyi oluşuna direkt olarak etki etmesidir. (Diener vd., 2000).

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1 PROBLEM DURUMU

Erikson (1968)'e göre sağlıklı bir kimlik gelişimi kişinin psikolojik iyi oluşu açısından son derece önemlidir. Ergenlik döneminde kurulan yakın ilişkiler kişinin kendine dair özelliklerinin fark edilmesi, sağlıklı sınırlar çizilmesi, ayrılık kaygısı ile baş edilmesinin öğrenilmesi gibi önemli kazanımlar içermektedir. Ergenlik ve geç yetişkinlikte bu gelişimsel kriz sağlıklı şekilde atlatılmazsa yalıtılmışlık ve yakın ilişkilerden kaçınma davranışları görülebilmektedir. Cinsel dürtülerle doğru şekilde baş edebilmeyi öğrenmek, sosyal açıdan destek alabilmek ve destek verebilmek de yakın ilişkilerin işlevlerinden biridir. Sağlıklı ve nitelikli romantik ilişkilerle kişi yalnızlık duygusunun üstesinden gelmeyi başarır. Ergenlik dönemi yetişkinliğe sağlıklı bir adım atabilmek için romantik ilişkilerin nasıl yaşandığı noktasında büyük önem taşır. Bu dönemde ilişkisel problemleri yenebilen, sağlıklı bir kimlik duygusu geliştiren bireyler için yetişkinlik dönemine geçiş daha kolay olacaktır (Raley ve Sullivan, 2010).

Her ilişkide çeşitli problemler yaşanması oldukça doğal bir durumdur. Doyum sağlayabilmek için problemsiz bir ilişki olması gerektiğine inanmak gerçekçi olmayan bir beklentidir. İlişki içinde yaşanan problemlerin belli bir noktadan sonra çözümlenebiliyor olması, çiftlerin birbirine güven duyması ve ilişkiye olan olumlu duyguları alınan doyuma pozitif etkide bulunmaktadır. Bu sebeple yüksek doyum veren bir ilişki için problemsizlik değil işlevsel baş etme daha önemlidir. Çiftlerden kaynaklanan bazı düşünme biçimleri ilişki doyumuna olumsuz etkide bulunabilmektedir. Bunlardan biri romantik obsesyon olarak adlandırılan durumdur (Çırakoğlu ve Tezer, 2010).

Obsesif kompulsif bozukluk (OKB), zihne istemsizce gelen ısrarcı düşünce, görüntü veya dürtülerle (obsesyon); bunlarla baş edebilmek için yapılan yineleyici davranışlarla (kompulsiyon) karakterize olan zihinsel bozukluktur (APA, 2013). OKB'de yaygın olarak görülen özellikler; yüksek derecede sorumluluk, mükemmeliyetçilik, düzen ve kontrole yönelik aşırı hassasiyet şeklindedir. Oldukça farklı türleri olan obsesyonların günümüzde araştırılmaya başlananlarından biri de

romantik obsesyondur. Kişinin gelişiminde son derece öneme sahip olan romantik ilişkilerde ilişki olumsuzlukların yaşanılması kaçınılmazdır. Bilişsel yapı olarak obsesif eğilimleri olan veya obsesif kompulsif bozukluğu olan kişilerin ilişkilerinde de bu düşünme biçimini yaşaması beklenmektedir. Obsesyonların şiddetinin artması ile ilişki kalitesinde ciddi sorunlar ortaya çıkmaktadır. (Abbey vd., 2007).

Obsesyonların iç yüzeyi romantik ilişki veya beraber olunan partnerle alakalı olduğunda daha sorunlu bir hale gelmektedir. Doron'la birlikte çalışma arkadaşları (2012). Kişilerin duygusal olarak bağ kurduğu ve yakın ilişki içerisinde hissettiği kişilerle ilgili birtakım obsesyonlar geliştirmesini romantik ilişki merkezli obsesyon ve kompulsiyonlar olarak belirtmişlerdir. Doron'la çalışma arkadaşlarına göre ortaya çıkan belirtiler; kişilerin birlikte oldukları bireylerle, anne babalarıyla, çocuklarıyla veya Tanrı gibi değerleriyle meydana gelen olaylarla bağlantılı olabilir.

Kişilerin partnerleriyle olan duygusal ilişkilerinde zaman zaman sorunlar meydana gelmesi oldukça doğal bir durumdur. Bu nedenle ilişkiye dair yaşanan her sorgulama hali obsesyon olarak nitelendirilmemelidir. Tıpkı diğer psikopatoloji tanılamalarında olduğu gibi romantik obsesyonda da kişinin işlevselliğinin değerlendirilmesi gerekir. Kişinin işlevselliğine zarar veren, yoğun ve kaygı ve sıkıntıya neden olan zihinsel uğraşlar obsesyon olarak nitelendirilebilir (Doron vd., 2014).

İki çeşit ilişki odaklı OKB betimleyen Doron'la çalışma arkadaşları (2012) bunlardan ilkinin ilişkinin kendisiyle alakalı zihne girici yansıma veya imaj içeren ilişki odaklı OKB olduğunu, ikincisini ise kişilerin romantik ilişkide oldukları bireylerde fark ettikleri eksilerin ya da eksikliklerin merkezde olduğu girici düşünce veya imaj barındıran partner odaklı OKB olarak açıklamışlardır. Romantik ilişki obsesyonları, çoğunlukla halihazırda olan veya öncesinde romantik ilişki yaşanan partnerlere dair duyulan düşünce ya da imge olarak ortaya çıkmakta fakat bazen dürtü olarak da kendini gösterebilmektedir. Bireylerin Romantik ilişkide ki ortaya çıkardıkları kompulsif davranışlarsa partnerleriyle alakalı kendi fikirlerini sürekli tekrarlayarak kontrol etmekle kalmayıp; romantik ilişkide oldukları kişilerin özelliklerini başkalarıyla karşılaştırarak, güvence arama ve kendini rahatlatma faaliyetlerini barındırmaktadır. Bireyler romantik ilişki yaşadıkları kişilerle alakalı herhangi bir negatif obsesyonla mücadele vermek için partnerleri ile mutlu anılarını hafızalarında canlandırarak nötrleme çalışmalarında olabilmektedirler (Doron vd., 2012).

Romantik ilişki odaklı obsesif kompulsif semptomların kaç yaşında başladığı ile ilgili kesin bir bilgi bulunmamaktadır. Klinik gözlemler daha çok erken yetişkinlikte meydana geldiğini belirtmiştir. Bazı vakalarda belirtiler; kişiler romantik ilişkiye başladıktan sonra ortaya çıkmaktayken bazı vakalarda bu belirtiler bireyler evlenme kararı aldıktan sonra ya da çocuk yapma kararı aldıktan sonra başlamaktadır. Aktif bir romantik ilişki içinde olmayan kişiler de geçmişte yaşadıkları romantik ilişkilerinde ya da gelecekte yaşayacakları ilişkilerinde partner temalı obsesif kompulsif belirtiler gösterebilmektedirler. Bu belirtiler aktif bir ilişkiye sahip olan bireylerde daha yoğun şekilde meydana gelmektedir. (Doron vd., 2014). Gerçekleştirilen çalışmalar belirtilerin ilişki süresinin uzunluğuyla ya da cinsiyetle farklılık kazanmadığını ortaya çıkarmıştır. (Doron vd., 2012; Doron vd., 2013).

Romantik obsesyona dair yapılan bilimsel araştırmaların hemen hemen tümü Doron ve arkadaşları tarafından ortaya çıkmıştır. Gerçekleştirdikleri araştırmalardan bir tanesinde (2012) romantik ilişki obsesyon ve kompulsiyonları ile OKB belirtilerini araştırmışlardır ve çalışma sonucunda başka psikolojik rahatsızlıklar ve kaygılı kaçınan bağlanma ele alınarak incelendiğinde romantik ilişkiye odaklı obsesyonların ötekilere oranla depresyonla birlikte ilişki doyumsuzluğuna çok daha fazla etki ettiğine ulaşılmıştır. Benzer sonuçlara partnere odaklı obsesyonlar içinde ulaşılmıştır (Doron vd., 2012).

1.2. Araştırmanın Amacı

Çalışmada üniversite öğrencilerinin ilişki doyumunun romantik obsesyonlarına etkisi incelenmiştir. Bireyler romantik ilişkilerine yönelik akılcı olmayan inançlar geliştirebilir. Geliştirdikleri bu inançlar bireyin ilişki doyumunu ve içinde bulunduğu ilişkiye yönelik duygu ve davranışlarını etkileyebilir (Braithwaite, 2010). Buna bağlı olarak yapılacak araştırmanın genel amacı romantik ilişki obsesyon ve kompulsiyonlarının üniversite öğrencilerindeki ilişki doyumuna olan etkisinin incelenmesidir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Günümüzün önemli sorunlarından biri olan yakın ilişkilerde yaşanan problemler araştırmalarda gittikçe fazla yer edinmeye başlanmıştır. Yakın ilişkilerde yaşanan problemlerin beraberinde fiziksel ve psikolojik şiddet gibi bazı ciddi sonuçlara sebep

olmaktadır. Bu nedenle romantik ilişkilerin ve ilişki doyumunun bilimsel zeminde incelenmesi önemli hale gelmiştir.

1.4. Araştırma Hipotezi

Araştırmanın hipotezi; ‘üniversite öğrencilerinde ilişki doyumu ve romantik obsesyon ilişkisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.’ Bu hipotezin alt hipotezleri aşağıda belirtilmiştir:

Alt Problemler

- Üniversite öğrencilerinde ilişki doyumu ile romantik obsesyon ilişkisi arasında anlamlı ilişki vardır.
- Üniversite öğrencilerinde ilişki doyumu alt boyutlarıyla romantik obsesyon arasında anlamlı ilişki vardır.
- Üniversite öğrencilerinin romantik obsesyon alt boyutları ile ilişki doyumu arasında anlamlı ilişki vardır.
- Sosyo-demografik özelliklerle ilişki doyumuyla romantik obsesyon arasında anlamlı bir ilişki vardır.

1.5. Araştırmanın Varsayımları

Üniversite öğrencilerinin ilişki doyum düzeyleriyle romantik obsesyonları arasında anlamlı bir ilişki vardır. Öğrencilerin romantik ilişkilerindeki doyum düzeyi yüksek çıktığında romantik obsesyon düzeyinin düşük çıkacağı İlişki doyum düzeyinin düşük çıkması durumunda ise romantik obsesyonlarının yüksek çıkacağı varsayılmaktadır.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

COVID-19 pandemi döneminden dolayı gerçekleştirilecek anketler bireylere online formatta uygulanacaktır. Çalışma 200 kişiden oluşan örneklem grubu ile sınırlıdır. Üniversite öğrencisi olan ve 3 aylık aktif olarak romantik ilişki içerisinde bulunan 18-25 yaş aralığındaki kadın ve erkeklerin çalışmaya dahil edilmesi sınırlılıkları oluşturmaktadır.

1.7. Tanımlar

Romantik İlişki: Romantik ilişki kadınla erkek arasında var olan duygusal iletişimden meydana gelir. Bireylerin duygusal ilişkileri sevgililik döneminden ve evlilik döneminden oluşmaktadır. Flört dönemi de bireyler arasındaki duygusal iletişimin kurulduğu dönemlerden biridir. Kişilerin birbirlerine karşı hissettikleri duygularını ortaya çıkardıkları sosyal etkileşim yöntemidir (Özaydınlık, 2014).

Obsesif kompulsif bozukluk; kişiye istemsizce gelen, yersiz olarak meydana gelen, belirgin kaygı ve sıkıntıya sebep olan, kişinin benliğine aykırı ve tekrarlayıcı özellikte devamlı düşünceler, dürtüler ve düşlerden oluşan obsesyonların neden olduğu kişinin belirli aralıklarla ya da belirli bir süre içerisinde elinde olmadan gerçekleştirdiği tekrarlayıcı faaliyetler, bilişsel eylemlerdir. (APA, 2000). (4)

Romantik İlişkide Obsesyon ve Kompulsiyon: Saplantılı zihinsel eylemlerden, fikir ve dürtüler meydana gelen obsesyonlarla yinelenen faaliyetler ve saplantılı düşüncelerden oluşan kompulsiyonların romantik ilişki içinde ortaya çıkması ve etki etmesi olarak adlandırılmaktadır. (Trak ve İnözü, 2017, s. 171).

İlişki Doymu: İlişki doymu uyum, kalite, süreklilik gibi sözcüklerle ifade edildiği görülmektedir. İlişki doymu ilişkiye dair hissedilen olumlu duygular olarak açıklanmıştır. Eğer romantik ilişki, bireyde birliktelik, yakınlık gibi önemli gereksinimleri karşılıyorsa, ilişkiden elde edilen doyum oldukça yüksektir. Basit bir tanımla ilişki doymu, ilişkide doyumsuzluğun olmaması olarak da ifade edilmektedir (Renaud vd., 1997).

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL BİLGİLER

2.1. Romantik İlişkiler

İnsan yavrusu öncelikle kendisine bakım veren kişiye bağlı olarak yaşama başlar. Bu bağ, bebek için yaşamsal bir öneme sahiptir. Bakım veren bir yetişkinin varlığı olmadan bebeğin hayatta kalması söz konusu değildir. Fiziksel ihtiyaçlarını giderebilen çocuk için ise artık ilişkisel ihtiyaçlar ön plana çıkmaya başlar. İnsanın ilişki ihtiyacı yaşam boyunca devam eder. Maslow (1943) ihtiyaçlar hiyerarşisi kuramında bireyin ait olma ve sevgi ihtiyacından bahseder. Bu ihtiyaçlar kişiyi romantik ilişki kurmaya sevk eder. Benzer şekilde Erikson (1968)'ın psikososyal gelişim kuramında da kişinin yalıtılmışlığın üstesinden gelmesini gerektiren bir dönem vardır. Bu dönemde romantik ilişki kurabilmiş olmak gelişimsel bir krizin çözümlenmesi anlamına gelmektedir.

İlişki çeşitleri içinde en yakın olarak tanımlanabilecek romantik ilişkilerdir. Romantik ilişki, iki bireyin gönüllü olarak birbirlerine karlı duygusal yakınlık hissettiği, duygusal bir alışverişi barındıran ilişki biçimidir (Collins, 2003). Yetişkinlik döneminde kurulan romantik ilişkiler çoğu zaman evlenmek ve çocuk sahibi olmakla devam eder ve neslin devamlılığı sağlanır. Romantik ilişkilerde olması gereken en temel durum güven duygusudur. İki kişinin birbirine karşılıklı güven duyması hem ilişkinin niteliğine hem de bireylerin erken çocukluk yaşantılarına bağlıdır. Erken dönemde bakım veren ile güvenli bağlanmış bireyler için güven duymak daha kolaydır (Ainsworth vd., 1978). Romantik ilişki bazen evlilik bazen de flört ilişkisi olarak kurulabilir. Önemli olan iki kişinin birbirine hissettiği yakınlığın düzeyidir.

Romantik ilişki içinde olan iki birey birbirlerinin ihtiyaçlarını karşılama konusunda yüksek düzeyde motivasyona sahiptir. Bu yönüyle romantik ilişkilerin toplumsal bir yönü de söz konusudur. Ancak tüm ilişkiler karşılıklılık ilkesi içinde olmayabilir. Bazı ilişki biçimlerinde tek yönlü bir özveri ve yakınlık da söz konusu olabilmektedir. Bu noktada ilişkinin niteliği ve çiftlerin birbirine olan davranışları önemli olmaktadır (Harvey ve Wenzel, 2001).

Romantik ilişkiler kişilerin ruhsallıklarının farklı yönlerinin açığa çıkmasını sağlar. İlişki içinde alınan roller ve sorumluluklar, kişinin bilinmeyen yönlerinin aktive olmasını sağlayabilir. Örneğin arkadaş ilişkilerinde kendini kıskanç olarak tarif etmeyen biri romantik ilişkilerinde oldukça kıskanç olduğunu bildirebilir (Gottman ve Silver, 2014). Romantik ilişkilerde yakınlık, tutku, korunma ve bağlanma ihtiyaçları ön plana çıkar. Bu ihtiyaçlar doyurulduğu takdirde kişi ilişkiden doyum sağlar. İhtiyaçların giderilmediği ilişkilerde kişinin karşılanmamış ihtiyaçlarına yönelik bazı kişilik özellikleri ön plana çıkabilmektedir (Kalkan ve Yalçın, 2012).

Collins (2003)'e göre romantik ilişkileri birbirinden ayırıcı beş faktör söz konusudur. Bunlar:

- **Katılım:** çiftlerin ilişkiye ne düzeyde katılım sağladığını ifade eden bir faktördür. Birlikteliğin ne sıklıkta sürdürüldüğünü ifade etmektedir.
- **Partner seçimi:** bireyin hangi tür kişilerle birlikte olmayı tercih ettiğine yönelik faktördür.
- **İlişki içeriği:** ilişki boyunca çiftlerin ne tür faaliyetlerde bulunduğu ve nelerden keyif aldıklarını içeren faktördür.
- **İlişki kalitesi:** ilişkinin kişiye kattıklarını ifade eder. İlişki sonucundan alınan yaşamsal dersleri içerir.
- **Bilişsel ve emosyonel süreçler:** çiftlerin kendilerine özgü tutum ve davranışlarını ifade eder. İnançlar ve şemalar da bu faktör içinde ele alınmaktadır.

Erikson ve arkadaşlarının (1989) psikososyal gelişim kuramında genç bireyler için aşılması gereken üç temel gelişimsel krizden bahsedilir. Ona göre gençler tutarlı bir kimlik oluşturmak, ilişki becerilerini arttırmak ve fiziksel duygusal yakınlık kurmakla bu gelişimsel krizleri çözümler. Bu nedenle gençlerin başka bir kişiyle duygusal yakınlık kurabilmesi gelişimin bir parçası olarak görülmektedir. Sağlıklı bir yetişkinliğin koşullarından biri romantik ilişki kurabilmektir. Özellikle üniversite eğitiminin devam ettiği yıllarda kişinin romantik ilişki içine girebilmesi gelişimsel açıdan büyük önem taşımaktadır. Bu yıllarda kurulan romantik ilişkiler kişinin yakınlığa karşı yalıtılmışlık aşamasını geçmesini sağlar. Bu aşamayı geçemeyen birey benlik gelişiminde sekteye uğramış olur. Romantik ilişki içinde kişi hem kendi benlik bütünlüğünü koruyabilmeli hem de partneri ile uyum sağlayabilecek esnekliğe

erişebilmelidir. Bu denge kişinin doyum alabileceği bir ilişki için gereklidir. Benlik bütünlüğünün korunamadığı, tek taraflı bir özveri ile devam eden romantik ilişki doyum alınabilecek nitelikte olmayabilir (Connolly ve Goldberg, 1999).

İlişki doyumuna yönelik yapılan araştırmalar süre değişkenine odaklanmaktadır. Buna göre beraberliğin ilk zamanlarında alınan doyum düşükken, beraberlik süresi arttıkça alınan doyum da artmaktadır (Büyükşahin ve Hovardaoğlu, 2007). Ancak bazı araştırmalarda ise ilişkinin süresi arttıkça doyumun azaldığına dair bulgular da elde edilmiştir (Yalçın, 2014).

2.2. İlişki Doyumu

İlişki doyumunu, kalite ve uyum gibi sözcüklerle birlikte ele alınmaktadır. İki bireyin birbirleri ile kurdukları ilişkiden aldıkları keyif, ilişkiye dair hissettikleri olumlu duygular ilişki doyumunu kavramı kapsamında değerlendirilmektedir (Lin ve Rusbult, 1995). Romantik ilişkilerde doyum alabilmenin ön koşulu çiftlerin birbirlerinin gereksinimlerini karşılayabiliyor olmasıdır. Birbirinin ihtiyaçlarını karşılayabilen çiftlerin ilişkiden sağladıkları doyumun yüksek olması beklenir.

Thibaut ve Kelley (1961) Etkileşim Kuramından hareketle ilişki doyumunun temellerini açıklamıştır. Etkileşim Kuramına göre bir ilişkinin kurulması, devam ettirilmesi ve sonlandırılmasına yönelik kuramsal açıklamalar getirmişlerdir. Bu kurama göre kişi ilişkisinden aldığı doyuma karar verirken bazı öznel kriterler kullanmaktadır. Kuramda bu kriterler, karşılaştırma seviyesi' ile 'seçenekler arası karşılaştırma seviyesi' olarak isimlendirilmektedir. Kişiler kendilerince geliştirdikleri bu ölçütleri baz alarak yaptıkları karşılaştırmada bir sonuca varırlar. Bu sonuç ilişkiden doyum almayı veya doyumsuzluğu ifade etmektedir. Eğer kişinin yaptığı değerlendirme ölçütlerinin üzerindeyse doyum; altındaysa doyumsuzluk hissi yaşanır. Seçenekler arası karşılaştırma düzeyinde ise bir başkası ile kurulacak ilişkideki olası doyum ile şu anki ilişkiden alınan doyum kıyaslanır. Bu karşılaştırma düzeyi ilişkiyi sonlandırıp sonlandırmama kararının alınmasında önemli bir kriterdir. Eğer kişi olası başka ilişkilerde daha fazla doyum sağlayacağına inanıyorsa mevcut ilişkisini bitirme kararı alabilmektedir (Günay, 2007). Ancak bazı durumlarda kişi ilişkisinden yeterli doyum alamasa bile sürdürme kararı alabilir. Burada her ilişkiye özgü farklı değişkenler etkili olabilmektedir (Hovardaoğlu, 1996).

Rusbult (1980) ise romantik ilişkilerdeki doyumsuzluğu Yatırım Modeli ile açıklamaktadır. Rusbult ve arkadaşlarına (1982) göre kişiler ilişkilerinde doyumsuzluk yaşadıkları zaman dört farklı şekilde tepki gösterirler. Bu tepkiler:

- Terk etme
- Dile getirme
- Sadakat gösterme
- İhmal

Doyumsuzluk karşısında terk etme tepkisini gösteren bir kişi partnerinden uzaklaşarak ilişkisini sonlandırma karar alır. Dile getirme tepkisinde bulunan kişi ise yaşanan problemi düzeltmek adına çaba sarf eder ve bu yönde davranışlarda bulunur. Bazı çiftler profesyonel yardım alarak bu süreci aşmaya çalışırlar. Sadakat tepkisi ise kişinin başka bir ilişkiye yönelmeden doyumsuzluğun düzelmesini beklemesi anlamına gelmektedir. İhmal ise ilişkinin iyileşmesine dair hiçbir çaba göstermemek, pasif bir biçimde ilişkinin sona ermesini beklemektir. İhmal tepkisinde bulunan kişiler partnerlerine sözlü veya fiziksel anlamda şiddet uygulama yoluna da gidebilirler (Rusbult vd., 1982).

İlişki doyumu, öznel iyi oluş, yaşam doyumu ve mutluluğun önemli yordayıcılarından biri olarak görülmektedir. Bu nedenle ilişkiden sağlanan doyumun yaşamsal bir değeri olduğu görülebilir. Portekiz’de yürütülen bir araştırmada, romantik ilişkisinden doyum sağlayan kişilerin duygusal iyi oluş seviyelerinin de yüksek çıktığı bildirilmiştir. Aynı zamanda bu araştırmada çalışmaya katılan bireylerin yaşam doyumu seviyelerinin de yüksek çıktığı gözlenmiştir. Tatmin sağlayan ilişkilerin kişinin yaşama karşı bakış açısında olumlu bir etkiye sahip olduğu düşünülmektedir (Neto ve Pinto, 2015).

İlişki doyumunun önemli yordayıcılarından biri iletişim becerileridir. İletişim becerileri daha yüksek olan çiftler yaşadıkları problemlerin çözümünde daha etkili stratejiler geliştirerek doyum sağlayabilmektedir. Etkisiz stratejilerle ilişki problemlerinin çözülmesini beklemek ilişkinin niteliğine zarar vererek alınan doyumun düşmesine neden olmaktadır (Christensen ve Shenk, 1991). Bu nedenle çatışma çözme stratejilerinin başarılı şekilde kullanılmasının ilişki kalitesinde önemli bir etken olduğu düşünülmektedir.

İlişki doyumu araştırmalarında sıklıkla ele alınan değişkenlerden bir diğeri ise akılcı olmayan (irrasyonel) inançlardır. İrrasyonel inançlar kişinin erken dönemde kazandığı, olaylara bakış açısını belirleyen ancak kişiye olumsuz anlamda katkı sağlayan inançlardır. Yapılan bilimsel araştırmalar bireylerin akılcı olmayan inançlarla ilişkiden sağladıkları doyumu ele almış ve ikisi arasında negatif yönlü bir etkileşim olduğunu ortaya koymuştur. Buna göre kişi ne kadar akılcı olmayan inanca sahipse ilişkiden sağlayacağı doyum o denli düşük olacaktır (Sarı ve Owen, 2016; Fincham, 1993).

Bilişsel davranışçı perspektiften ilişki problemlerini ele alan Albert Ellis, kişinin bilişlerinin evlilik ilişkisindeki önemine vurgu yapmaktadır Ellis (1986)'e göre kişinin ilişkiye dair mantıkdışı inançları ilişkiye dair olumsuz değerlendirmeler yapmasına neden olmaktadır. Mantıkdışı inançlar ilişkiden gerçekçi olmayan beklentiler elde etme ümidine neden olmakta, bu beklentiler boşa çıktığında ise doyumun düşmesiyle sonuçlanmaktadır. Örneğin kişinin partnerinden her daim güler yüzlü olmasını beklemesi gerçekçi olmayan bir beklentidir. Duygusal farklılaşmayı tolere edemeyen bir kişi için bu gerçek dışı beklenti ilişkiye karşı olumsuz bir değerlendirmeye neden olmaktadır. Gerçek dışı beklentilerin hayal kırıklığı ile sonuçlanması çoğu zaman ilişkilerin sona ermesine veya yüksek seviyede çatışmaya neden olmaktadır.

İlişkiden doyum sağlayabilmek için gerekli olan koşullardan biri de partnerlerin özerklik çerçevesinde bağlılık kurmasıdır. İlişki için özerklik alanı bulunmayan, her davranışta partnerine bağımlı olan bir kişi için ilişki alanı boğucu olabilmektedir. Özerklik ihtiyacı romantik ilişkiler içinde karşılanması gereken önemli ihtiyaçlardan biridir (Blais vd., 1990; Knee vd., 2005).

2.3. Obsesif Kompulsif Bozukluk (OKB)

Amerikan Psikiyatri Birliğinin yayınladığı tanı kitabının güncel versiyonu DSM-5'e göre OKB, zihne istemsizce gelen ısrarcı düşünce, görüntü veya dürtülerle (obsesyon); bunlarla baş edebilmek için yapılan yineleyici davranışlarla (kompulsiyon) karakterize olan zihinsel bozukluktur (APA, 2013). OKB'de yaygın olarak görülen özellikler;

- Yüksek düzeyde sorumluluk hissi,
- Düzen ve simetriye yönelik aşırı hassasiyet,
- Mükemmeliyetçilik,
- Bulaşma ve kirlenmeye karşı hassasiyet,

- Cinsellik, suç ve dine yönelik takıntılar şeklindedir.

Yukarıda sıralanan özellikler genel olarak OKB tablolarında rastlanan durumlardır. Bununla beraber her bireye özgü farklı yapıda takıntılı düşünce ve davranışlar söz konusu olabilir. Görülen bu belirtilerin bir psikopatoloji olarak nitelendirilmesi için kişinin günlük işlevselliğini bozacak şiddette ve en az 6 aydır devam ediyor olması gerekir.

Obsesif kompulsif durumlara yönelik izler çok eski tarihlere dayanmaktadır. Özellikle eski dinsel inanışlarda korunmak için yapılan ritüeller kompulsif savunma düzeneklerinin ilk izleridir. Edebi alanda da takıntılı aşıkların yer aldığı karakterler OKB'yi yansıtmaktadır. Örneğin ünlü yazar Shakespeare'in Lady Machbeth karakterinin yaşadığı suçluluk duygusundan kurtulmak için sürekli ellerini yıkaması tipik bir kompulsiyondur.

Obsesif duruma ilişkin ilk kuramsal açıklamalar ise psikanalitik kuramın öncüsü Freud'dan gelmiştir. Psikoseksüel gelişim basamaklarından anal evrede yaşanan fiksasyonun obsesyonel nevroza neden olduğunu belirterek ilk etiyolojik açıklamayı yapmıştır. Sıçan Adam isimli vakasıyla obsesyonel nevroza yönelik kavramsallaştırmayı derinleştirmiştir (Freud, 1997).

OKB'li hastaların birçoğunda düşünce ve değer sistemi arasında çelişki gözlenir. Örneğin çocuğunu çok seven birinin ona zarar verme obsesyonlarının olması veya dindar birinin Tanrı'ya küfretme gibi davranışlarının olması bu çelişkiyi resmetmektedir. Bu olumsuz düşünceler kişinin zihnine aniden gelir ve kontrol etmesi oldukça zordur. Akla gelen düşüncelerin ve rahatlamak için yapılan ritüellerin mantıksız olduğunun kişi farkındadır ancak kontrol sağlayamaz (Bayar ve Yavuz, 2008).

Obsesyon ve kompulsiyon arasındaki fark obsesyonun hücum eden istemsiz bir düşünce olması, kompulsiyonun ise rahatlamak amacıyla yapılan bir ritüel olmasıdır. Kompulsiyon bazen düşünce bazen de davranış boyutunda olabilir. Örneğin kişinin prizi çekip çekmediğine dair yoğun bir düşünce içine girmesi obsesyon, rahatlamak için belli sayıda prizi ellemesi ise kompulsiyondur. Kompulsiyonlar her ne kadar obsesyonlardan kurtulmak ve rahatlamak için yapılsa da anlık çözümlerdir. Yapma

bozma savunma mekanizmasıyla bu anlık rahatlama bozulur, kişi takıntılı düşüncelerle uğraşmaya devam eder (Atalay vd., 2008).

Obsesif kompulsif bozukluk tıpkı diğer psikopatolojiler gibi kişinin yaşam kalitesini olumsuz yönde etkilemektedir. OKB ve yaşam kalitesine yönelik yapılan bilimsel araştırmalar, obsesyon ve kompulsiyonların kişinin sosyal işlevselliğini, zamanı verimli kullanabilme yetisini, fiziksel sağlığını ve kişilerarası ilişkilerini bozduğu yönünde bulgular sunmaktadır (Kıvırcık Akdede vd., 2005; Schwartzman vd., 2017).

2.3.1. OKB Prognozu

OKB'nin prognozuna ilişkin veriler hastalığın yaşam boyu devam edici özellikle olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda OKB kişide ciddi anlamda işlevsellik kaybına neden olmaktadır. Tedavideki başarı oranı farmakolojik ajanlar sayesinde son yıllarda artmıştır. Ancak buna rağmen tanı almış hastaların %30'unda iyileşme görülmediği, %30'unun ise kısmen iyileştiği bildirilmektedir. Özellikle erken başlangıçlı ve psikotik belirtilerin eşlik ettiği tipte prognoz daha kötüdür (Tamam ve Demirkol, 2019).

2.3.2. OKB Epidemiyolojisi

OKB oldukça yaygın olarak görülen mental bozukluklardan biridir. Ülkemizde yapılan bir epidemiyoloji çalışmasında yaşam boyu yaygınlığı %3,7 olarak bildirilmiştir. Cinsiyete yönelik araştırmalar ise OKB görülme oranının cinsiyete göre farklılaşmadığını göstermektedir. Hastalığın başlangıç yaşı ortalama 20'dir. OKB, majör depresyon ve yaygın anksiyete bozuklukları ile sıklıkla beraber görülmektedir. Bunların yanı sıra alkol ve madde kullanımı, yeme bozuklukları ve Tourette Sendromu da OKB ile sıklıkla komorbittir (Akt. Tamam ve Demirkol, 2019).

2.3.3. OKB Türleri

OKB tanısı hastaların her birinin kendine özgü bir öyküsü vardır. Bu durum kişinin obsesyonlarının ve kompulsiyonlarının da farklılaşmasını sağlamaktadır. Ancak genel olarak sıklıkla görülen obsesyon türleri aşağıdaki gibi sınıflandırılmaktadır (Yılmaz, 2018):

- **Bulaşma obsesyonları:** Bulaşma obsesyonu OKB tanısı aşmış kişilerde en sık gözlenen türdür. Kişi görülmeyen mikropların ve pisliklerin kendine bulaşacağını, enfekte olacağını düşünür ve bu nedenle kaçınma davranışları sergiler. Özellikle ortak kullanım alanlarında sıklıkla kaygı duyarlar. Otobüs gibi araçlara binmekten, başkalarının dokundukları yerlere dokunmaktan kaçınırlar. Bu obsesyon türünde en sık görülen kompulsiyon temizliktir. Kişi kendine bulaşan pisliklerden arınmak için ağır temizlik ritüelleri gerçekleştirir. Bazı vakalarda temizlik kompulsiyonları cilt lezyonlarına neden olacak kadar yoğun olabilmektedir (Yılmaz, 2018).
- **Kuşku obsesyonları:** Obsesyon türleri içinde oldukça sık görülenlerden biri de kuşku obsesyonlarıdır. Kişi yaptığı eylemi gerçekten yapıp yapmadığına dair sürekli kuşku içindedir. En sık görülenleri güvenliğe yönelik olanlardır. Örneğin ütüü fişten çekip çekmeme veya kapıyı kilitlemiş olup olmamaya yöneliktir. Bu sebeple kişi sürekli kontrol etme davranışı içine girer ancak kuşkularını yönetmek de yine de zorlanır. Yapılmamış ihtimali olan her şey huzursuzluğa ve yoğun bir zihinsel uğraşa neden olur. Bu obsesyonun temelinde önemli durumları unutma ihtimali yer alır. Yapma bozma savunma mekanizması ile kişi yaptığı eylemleri bastırmaya uğratar ve hatırlamaya çalışır. Bu obsesyonlara genellikle farklı türde obsesyonlar da eşlik etmektedir. Bazı durumlarda bu kuşkular kişilere ve ilişkilere de odaklanmış olabilmektedir. Eğer yaşanan kuşkular nevrotik değil de psikotik düzlemde ise o zaman farklı bir patolojinin yaşanıyordığı düşünülmelidir (Alıcı, 2014).
- **Saldırganlık obsesyonları:** OKB tanısı olan hastalar içinde %10-20 oranında saldırganlık obsesyonları görülmektedir. Kişi kendine ve sevdiklerine zarar verme endişesi duyar. Örneğin evdeki bıçakları çocuğuna saplama obsesyonuyla bu eşyaları ortadan kaldırmak saldırganlık obsesyonları arasındadır. Duyulan endişenin mantıksız olduğunun farkında olursa da kişi kendini bunları düşünmekten alıkoyamaz (Taştan, 2015).
- **Biriktirme obsesyonları:** İhtiyaç olunmadığı halde alınan veya elde bulunan eşyaların atılmamasıdır. Saklanan malzemelerin maddi veya manevi bir değeri olmasa da evde tutulur. Bu durum bir süre içinde yaşanılmaz hale gelmiş bir eve neden olabilmektedir. Biriktirme obsesyonu hobi için yapılan koleksiyonerlikten farklı bir durumdur (Taştan, 2015).

- **Cinsel obsesyonlar:** Kişinin yakınları veya tanımadığı kişilere karşı cinsel düşüncelere sahip olmasıdır. Bu obsesyona eşcinsellikle ilgili takıntılar da eşlik edebilmektedir. Kendinin eşcinsel olduğuna veya olacağına dair kaygıları söz konusu olabilmektedir. OKB tanısı almış bireylerdeki görülme sıklığı %13-26 arasında olduğu bildirilmektedir (Yılmaz, 2016).
- **Dini obsesyonlar:** Dini obsesyonlar genellikle kendini dindar olarak gören kişilerde daha sık görülmektedir. İbadet esnasında Tanrı'ya küfür etme, dinsizlikle ilgili düşüncelere kapılma, dini değerlere küfür etme gibi takıntıları içerir. Kişi dine çok değer verdiği için bu obsesyonlardan ötürü yoğun suçluluk duyar ve cezalandırılmaktan korkar (Yılmaz, 2016).
- **Simetri ve düzen obsesyonları:** Yapılan her iş ve işlemde bir düzen olması gerektiğine dair takıntılardır. El yazısı, ev ve iş yeri düzeni, eşyaların hizalanması gibi birçok alanda görülebilmektedir. Sayma ve sıralama gibi kompulsiyonlar bu duruma sıklıkla eşlik eder (Alıcı, 2014).
- **Somatik obsesyonlar:** Tedavisi zor ve ölümlü sonuçlanabilecek hastalıklara yakalanma düşünceleridir. Genellikle kanser gibi hastalıklara yöneliktir (Taştan, 2015).

OKB türlerinden biri olan ve son yıllarda araştırılmaya başlanan romantik obsesyon aşağıda yer alan başlıkta detaylı olarak ele alınacaktır.

2.3.3.1. Romantik Obsesyon

Romantik ilişki içinde olan bireylerin iletişimleri her zaman olumlu olmayabilir. Özellikle partnerlerden birinde veya ikisinde obsesyonların var olması ilişkiye zarar verici bir unsur olabilmektedir (Abbey vd., 2007). Kişide var olan obsesyonların partnere ilişkin olması ilişkiyi zor hale getirebilmekte, partnerde tükenmişliğe neden olabilmektedir. Her ilişkide belli başlı problemlerin olması obsesyon olarak nitelendirilmemektedir. Tıpkı obsesif kompulsif bozukluk tanısında olduğu gibi kişinin partnere dair obsesyonlarının bireyde yoğun sıkıntıya neden olması ve işlevselliğini bozacak nitelikte olması gerekmektedir. Partnerle ilişkin romantik obsesyonların OKB'nin yakın ilişkiler merkezli bir alt türü olduğu düşünülmektedir (Doron vd., 2014).

Romantik ilişkilerde özellikle ilk zamanlarda çiftlerin birbirlerine karşı çelişen duygular hissetmesi, ilişkinin niteliğini sorgulaması ve ilişkiden emin olmaması doğal bir süreçtir. Romantik obsesyon ise bu doğal sorgulama sürecinden farklı olarak patolojik bir zihinsel durumdur. Tıpkı klinik obsesyonlarda olduğu gibi kişi ilişkisine dair sürekli sorgulama içinde olmasını mantıksız bulmakta ancak buna engel olamamaktadır. Öyle ki romantik obsesyonlar sırasında kişi mevcut uğraşını bir yana bırakarak ilişkisine dair rahatsız edici düşüncelere kapılmaktadır. Buna bağlı olarak yoğun bir kaygı ve rahatsızlık duygusu gözlenmektedir (Doron vd., 2014). Bireyin yaşadığı bu kaygı hali partnerine de yansiyarak ilişkinin niteliğine zarar vermektedir. Romantik obsesyonları olan bir partnere sahip olan kişinin güvensizlik ve suçlanmışlık hissetmesi kaçınılmazdır. Bu durum romantik ilişkiden alınan doyumunu azaltacak nitelikte bir faktördür.

Doron ve arkadaşları (2012) romantik ilişki odaklı iki tür obsesyon tanımlamışlardır. Bunlardan ilki kişinin kendisi ile ilgili zorlayıcı düşüncelerini içeren obsesyonlardır. Örneğin ilişkinin doğruluğuna dair sürekli bir zihinsel meşguliyet içinde olmak kişinin kendi zorlayıcı düşüncelerinden kaynaklanmaktadır. Diğer bir obsesyon türünde ise partner merkezli düşünceler takıntılı şekilde irdelenir. Kişinin partnerim güzel mi diye sürekli düşünmesi bu duruma örnek olarak gösterilebilir. Hem partnere hem de ilişkiye yönelik obsesyonlar genellikle bir arada gözlenir. Yaşanılan bu zorlayıcı düşüncelerde kişi rahatlamak için belli ritüellere başvurabilir. Tıpkı OKB'de olduğu gibi bazı kompulsiyonlarla kısa süreli rahatlama sağlanır ancak obsesyonlar yeniden zihne hücum eder. Zihinsel olarak sürekli çelişki içinde olan kişi aşağıda yer alan durumlar içinde kendini bulabilir (Doron ve Derby, 2017):

- **Kontrol etme:** partnerden emin olmak adına sürekli araştırma içinde olmak. Örneğin kişi sürekli partnerini test eden davranışlarda bulunur ve onun yeterliliğini sorgular.
- **İçsel durumları izleme:** partnere olan sevgiden emin olmak için kişi sürekli ne hissettiğine odaklanmaya çalışır.
- **Nötrleştirme:** olumsuz düşünceleri yok etmek için sürekli mutlu olunan anları düşünmeye çalışmak.
- **Karşılaştırma:** partnere ait özellikleri başka insanlarla kıyaslamak.

- **Güvence arama:** partnerin özellikleri ve ilişkinin niteliğini başka insanlara danışmak, başkalarının yorumlarına ihtiyaç duymak.
- **Öz eleştiri:** partnere yönelik olumsuz düşüncelere sahip olduğu için kendini suçlama.
- **Kaçınma:** partnerle birlikte sosyal ortamlara girmekten kaçınmak.

Romantik ilişki obsesyonlarının başlangıcına dair yapılan gözlemler ilk yetişkinlik dönemine işaret etmektedir. Bazı vakalarda kişi ilişkinin başından beri obsesif düşüncelere sahip olurken bazı vakalarda evlilik ve çocuk sahibi olmakla meydana gelebilir. Romantik ilişkinin varlığında görülen obsesyonlar bazen ilişki bittikten uzun süre sonra bile devam edebilmektedir. Kişi sürekli geçmiş ilişkisine yönelik zihinsel meşguliyet içine girerek sıkıntı yaşayabilir. Bununla beraber romantik ilişki obsesyonlarında cinsiyetin anlamlı bir farklılığa neden olmadığı bildirilmektedir (Doron vd., 2012). Romantik ilişki obsesyonlarında partnerle ilgili tehlikelerin abartılması, mükemmeliyetçilik ve doğru kişi olup olmamaya dair aşırı bir uğraş söz konusudur. Zihinsel uğraşın bu denli yoğun olması rahatsızlık duygusuna neden olur ve kişi rahatlamak adına çözüm yolları arar.

Romantik obsesyonlardaki durum tıpkı klinik OKB tablosunda olduğu gibi çarpık bir bilişsel sürece dayanmaktadır. Normal bir birey için partnerin bir süre telefon etmemiş olması olası bir durumken obsesyonları olan bir kişi için bu durum sevilmediği anlamına gelebilmektedir. İlişkiye ve partnere yönelik obsesif düşünce tarzı kişinin daima tetikte olmasına, partnerin verdiği ipuçlarının abartılı ve çarpık algılanmasına neden olmaktadır.

Romantik ilişkilerde cinsel doyum yaşam kalitesine etki eden önemli unsurlardan biridir. Yapılan bir araştırmada romantik ilişki obsesyonu ve kompulsiyonu olan bireylerin düşük cinsel doyuma sahip oldukları gözlenmiştir. Düşük cinsel doyum aynı zamanda ilişki doyumuna da etki ettiği için romantik obsesyonların ilişkiden alınan doyuma olumsuz yönde etkide bulunduğu düşünülmektedir (Doron vd., 2014).

Yapılan başka bir araştırmada katılımcılara partnerlerinin güzel ve akıllı olmadıklarını düşündürecek senaryolar kurgulanmış ve ne hissettikleri rapor edilmiştir. Bu kurgunun amacı katılımcıların obsesyonlarını tetiklemektir. Elde edilen sonuçlara göre partner

odaklı obsesyonları daha çok sergileyen katılımcıların benlik saygıları kontrol grubuna kıyasla daha düşüktür (Doron vd., 2016).

Ülkemizde yapılan bir araştırmada romantik obsesyon ve bağlanma stilleri incelenmiştir. Ortaya çıkan sonuçlar romantik obsesyonların en çok olduğu bağlanma grubunun korkulu bağlanma grubu olduğunu göstermektedir. Bunu sırasıyla kayıtsız ve güvenli bağlanma izlemektedir. Partnere yönelik korkuların en fazla olduğu grubun korkulu bağlananlar olması kişinin kendi korkularını partnerine yansıttığını düşündürmektedir. Güvenli bağlanma ile romantik obsesyon arasında ise ters yönlü bir ilişki olduğu gözlenmiştir (Yıldırım, 2017).

2.3.3.1.1. Romantik Obsesyonun Etiyolojisine Yönelik Kuramsal Açıklamalar

2.3.3.1.1.1. Psikanalitik Kuram

Obsesif kompulsif eğilime yönelik ilk bilgileri sunan kuram, Freud'un öncülüğünde gelişen Psikanalitik kuramdır. Freud (1896)'a göre obsesyonel nevroz, idden gelen cinsel ve saldırgan dürtülerin süpereo tarafından aşırı baskılanmasıyla meydana gelir. Bu nevrozun en temel savunma mekanizması yapma-bozmadır. Kişi yaptığı eylemi bastırma aracılığıyla unuttur ve sürekli tekrarlar. Bu tekrarlar kısa süreli rahatlama sağlar ancak tam bir rahatlama hali söz konusu olmaz. Psikanalitik kurama göre obsesyonel nevroz, psikoseksüel gelişim döneminin anal evresinde yaşanan fiksasyonla yakından ilişkilidir. Tuvalet eğitimi sürecinde çok baskılanmış, temizlik ve pisliğe çok fazla vurgu yapılmış çocuklar anal kişiliğe daha eğilimli olmaktadır. Bu evredeki fiksasyonun uzun vadedeki görünümü obsesyonel nevrozdur.

Erikson (1963) anal karakteri, çocuğun tuvalet eğitimi sırasındaki otorite mücadelesine bağlamaktadır. Çocuk bu evrede hem kas kontrolü yapabilme hem de ebeveynin talebini yerine getirme arasında sıkışmıştır. Bu dönemin gelişimsel krizi olan özerkliğe karşı utanç çözümlenemezse uzun vadede obsesyon geliştirmiş bir kişiye dönüşebilmektedir.

Obsesif bireylerin en temel uğraşlarından biri "kontrol etme"dir. Kişi etrafında olup biten her şeyi kontrol etme arzusu ile yoğun bir zihinsel uğraş içindedir. Freud'dan sonra gelen kuramcılar obsesyonel nevrozun gelişiminde sadece anal dönemi sınırlandırmayıp genel anlamda katı ebeveyn çocuk ilişkisine vurgu yapmışlardır.

Kontrolcü ve katı kuralları olan ebeveynler çocuklarına bu düşünce tarzına yansıtarak içselleştirilmesini sağlarlar (McWilliams, 2014).

Obsesif bireylerin bir diğer yaygın özelliği mükemmeliyetçi olmalarıdır. Bu özellik iş yaşamında çoğu zaman fayda sağlarken yakın ilişkilerde ciddi problemlere neden olmaktadır. Obsesif kişilerin ebeveynleri katı kurallar koyup ödül ve ceza yöntemini sıklıkla kullanırlar. İçselleştirilen ebeveyn parçası ile kişi yetişkin olduğunda bu katı davranış biçimini devam ettirir. Tıpkı ebeveynin çocuğuna davrandığı gibi, yetişkinlik döneminde de partnere aynı davranışlar sergilenir. Yetişkin dönemindeki kişi partnerine yönelik sürekli bir kontrol arzusu içinde olur ve obsesif düşünce yapısında onu merkeze alır (McWilliams, 2014).

2.3.3.1.1.2. Bağlanma Kuramı

Romantik ilişkilerde çiftler arasında hem cinsel çekim hem de yoğun bir sevgi hali söz konusudur. Bu ilişki çiftlerin birbirlerine olan ilgisinin ve yakınlığının artmasını sağlar. Yaşamda bu yoğun sevgi içerikli ilişkinin yaşandığı ilk dönem bağlanma dönemidir. Doğumla beraber bebeğin bakım verene olan ihtiyacı güçlü bir ruhsal ve fiziksel yakınlığa neden olur. Bebeklik döneminde kişi için en önemli nesne bağlanma figürüken, yetişkinlikte romantik ilişki partneridir. Bu nedenle bağlanma figürüyle kurulan ilişki yetişkinlikteki romantik ilişkide yeniden aktive olur (Hazan ve Shaver, 1987).

Bebekler için rahatlama ve güven kaynağı bakım veren kişi iken (bakım veren çoğunlukla annedir) yetişkinler için rahatlama alanı sağlayan kişi partnerdir. İstikrarlı ve doyurucu bir romantik ilişki için çiftler arasındaki bağlanma, bakım verme ve cinsel birliktelik optimal düzeyde olmalıdır. Aksi takdirde ilişki içinde gerilim ve çatışma yaşanır. Kişi ihtiyaç duyduğu anda partnerinden koruma ve güven hissi alamazsa endişe yaşar ve zihnini olumsuz düşüncelerle meşgul eder (Mikulincer ve Goodman, 2006).

Güvensiz bağlanma stiline sahip olan bebekler bakım verenine karşı ikircikli duygular hissederler. Anneye yapışarak etrafı keşfetme davranışlarında bulunamaz ve anneyi güvenli bir üs olarak göremez (Ainsworth vd., 1978). Romantik obsesyona sahip bireylerde de bu davranışlar gözlemlenir. Kişi ilişkiye yönelik takıntılı düşünceleri nedeniyle partnerine güven duyamaz ve sağlıklı bir yapışmacılık sergiler. Bu durum

ilişkinin güvenli bir alan olmasını engellemektedir. Çiftler arasındaki bu güvensiz durum bir süre sonra terk edilme korkularını tetiklemekte ve durumun daha zorlayıcı hale gelmesine neden olmaktadır (Doron vd., 2012).

Yapılan bir araştırmada kaygılı bağlanmayla OKB arasındaki ilişki incelenmiştir. Örneklem, OKB ve depresyon teşhisi almış kişiler ve sağlıklı kontrol grubundan oluşmaktadır. Elde edilen bulgular hem OKB hem de depresyon tanısı almış hastalarda terk edilmeye ilişkin kaygıların kontrol grubuna kıyasla daha yüksek olduğunu göstermektedir. OKB ve depresyon grubu arasında ise terk edilmeye ilişkin kaygı bakımından anlamlı bir fark olmadığı gözlenmiştir (Myhr, Sookman ve Pinard, 2004).

Başka bir araştırmada ise OKB, anksiyete ve kontrol grubundan oluşan katılımcıların bağlanma stilleri incelenmiştir. Elde edilen veriler OKB grubundaki katılımcıların kaygılı bağlanma düzeylerinin diğer gruplara kıyasla anlamlı düzeyde yüksek olduğunu göstermektedir (Doron vd., 2012).

Diğer araştırmayı ele aldığımızda klinik dışı örnekleme oluşturulan kaçınan ve kaygılı bağlanma seviyesindeki yükselişin obsesif kompulsif semptom düzeyini obsesif kompulsif bilişler aracılığıyla arttırdığı ortaya koyulmuştur. Güvensiz bağlanma şemalarından biri olan kaygılı bağlanma örüntüsünün belirti seviyesinin kaçınan bağlanma örüntüsüne oranla daha fazla etki ettiğine ulaşılmıştır. (Doron vd., 2009). İncelenen araştırma sonuçlarına bakıldığında, güvensiz bağlanma şemasının kişide oluşan istemsiz ve zorlayıcı zihinsel eylemlere işlev dışı zihinsel taktiklerle tepki verilmesine sebep oluşturacağı sinyali vermiştir.

Yukarıda bahsedilen araştırma bulguları ve bağlanma kuramının ileri sürdükleri güvensiz bağlanma stillerinden olan kaygılı bağlanma ile obsesif düşünce tarzının ilişkili olduğunu iddia etmektedir. Kaygılı bağlanan bebek ve bakım veren arasındaki güvensiz ilişki yetişkinlikteki romantik ilişkilerde aktive olarak romantik ilişki obsesyonlarına zemin hazırlamaktadır.

2.3.3.1.1.3. Bilişsel Yaklaşım ve Mükemmeliyetçilik

Obsesif kompulsif bozukluk ile karakterize olan özelliklerden biri belirsizliğe tahammül edememe, yüksek düzeyde sorumluluk ve düşünce kontrolüdür. Romantik obsesyonları olan bireylerde de bu bilişsel yatkınlık ilişki üzerine odaklanmıştır.

Özellikle düşünceyi kontrol etme nedeniyle ilişkiye yönelik şüphelerin artmasına neden olan bir bilişsel çarpıtmadır (Storch vd., 2008).

Romantik obsesyona dair araştırmaları olan çalışmacılar mükemmeliyetçi eğilimin, sürekli en iyiyi yapma ve en iyiye sahip olma arzusuyla ilişkiye zarar verdiğini ileri sürmektedir. Romantik ilişki obsesyonu olan kişiler, partnerlerinin ve ilişkilerinin mükemmel olmasını sağlamaya çalışarak yoğun zihinsel uğraş içine girebilmektedir (Doron vd., 2012).

Bununla beraber ilişkide meydana gelen belirsizliği tolere edememek de şüpheciliği beraberinde getirebilmektedir. Romantik ilişkiler her zaman duygusal iniş ve çıkışları barındırır. Bu dalgalanmalara ve belirsizliğe tahammül edebilmek belli bir ölçüde zihinsel esneklik gerektirmektedir. Obsesif kişiler ise tam da bu noktada başarısız olmakta ve ilişkiye şüphe içinde yaklaşmaktadır. İlişkinin sonunda yaşanabilecek olumsuz sonuçlara karşı aşırı duyarlılık da partneri kontrol etme isteğini tetiklemektedir. Örneğin kişi yanlış bir ilişki içinde olduğu yönündeki takıntılı düşünceleri nedeniyle zorlanmakta, bu ilişkinin yaşamını mahvedeceğine inanmakta ve mükemmel kişiyi bulup bulmadığına emin olamamaktadır.

Mükemmeliyetçi düşünce tarzı obsesif kişilerde gözlenen ortak temalardan biridir. OKB'deki mükemmellik ihtiyacı bir bakıma kesinlik isteğinden kaynaklanmaktadır. Mükemmel, belirsizliğin olmadığı alanlarda mevcut olduğu için obsesif bireyin arzusu bu noktaya ulaşabilmektir. Bununla beraber eleştiriden kaçma ve çevreyi kontrol etme isteği de mükemmeliyetçilikle yakından ilişkilidir. Kişi mükemmel ulaşarak çevresinden gelebilecek tüm eleştirilerden korunacağına inanır ve insanların davranışlarını bu şekilde kontrol altına almak ister (Guidano ve Liotti, 1983).

Mükemmeliyetçiliğin nasıl kazanıldığına dair yapılan açıklamalar ebeveyn çocuk ilişkisine ve ebeveynin psikolojik kontrolüne vurgu yapmaktadır. Buna göre mükemmel yönelik talepleri olan ebeveynlerin çocukları, ebeveynlerini memnun edebilmek için sürekli çaba sarf ederler. Sonunda çocuk da bu talepleri içsel standartlar haline getirir ve bu standartlar kişinin ilişkilerinde kendini gösterir. Mükemmeliyetçi taleplerin karşılanamaması çocukta kaygıya neden olur ve sevilmediğini düşünür. Obsesif kompulsif bozukluğa yönelik yapılan birçok çalışma, bu vakaların çocukluk

öykülerinde mükemmeliyetçi ebeveyne rastlandığını bildirmektedir (Honjo vd., 1989, Rasmussen & Tsuang, 1986; Rasmussen & Eisen, 1989).

2.4. Romantik Obsesyon ve İlişki Doyumu

Kişinin sahip olduğu psikopatoloji sadece kendini değil yakın ilişki içinde olduğu tüm bireyleri etkileyebilecek niteliktedir. Kronikleşmiş durumlar ise hem kişinin kendi yaşamına hem de çevresine ciddi ölçüde zarar verebilmektedir. OKB semptomları gösteren bireylerin yaşadıkları ilişki problemlerin normal bireylere kıyasla daha fazla olduğu bildirilmektedir (Himle vd., 2017). Özellikle ilişkiye yöneltmiş obsesyonlar direkt olarak partneri hedef aldığı için yaşanan problem iki kişiyi de ele geçirmektedir.

Romantik obsesyonları olan kişilerin tutum ve davranışları partnerleri için çoğu zaman zorlayıcı olabilmektedir. İlişkiye dair sürekli bir sorgulama halinin yaşanması partnerin kendini güvende hissetmemesine, sıklıkla olumsuz duygular yaşamasına neden olabilmektedir. OKB'li bireylerle yaşayan kişiler kimi zaman bu semptomları anlamlandırmakta güçlük çekebilir ve ilişki içinde tükenmişlik yaşayabilir (Angermeyer, 2004).

OKB ve ilişki doyumunu irdelemeye yönelik yapılan araştırmalardan elde edilen çarpıcı bulgulardan biri bu bireylerin çoğunlukla bekar olmasıdır. Bağlanmaya karşı verilen kaygılı yanıt, kişinin partnerine ve ilişkisine yönelik güvensizliği bekar olmayı tercih etmesinin nedenlerinden biri olabilir. Bununla beraber bu kişilerin ilişkilerini evliliğe kadar sürdürmekte güçlük çekmesi, ilişki çatışmaları yaşamaları da durumun nedenleri arasında değerlendirilebilir (Riggs, Hiss ve Foa, 1992).

Obsesif kompulsif belirtileri olan kişilerin partnerleri ile yaşadığı iletişim sorunları, cinsel yaşam problemleri ve suçluluğu da beraberinde getirebilmektedir. Romantik obsesyonları olan kişilerin benlik saygılarının düşük olması da ilişkiyi olumsuz yönde etkilemekte alınan doyumu düşürebilmektedir (Beşiroğlu vd., 2007).

İlişkiden alınan doyum ve obsesif belirtilerin incelendiği bir araştırmada iki değişken arasında negatif yönde anlamlı karşılıklı ilişkiye ulaşılmıştır. Kişinin obsesif belirti şiddeti arttıkça ilişkiden alınan doyum düşmektedir (Abbey, 2006). OKB ve cinsel doyum arasındaki ilişkinin incelendiği bir araştırmada da OKB semptomlarının

şiddetinin artmasının cinsellikten alınan doyumunu düşürdüğüne dair bulgular bildirilmiştir (Aksaray vd., 2001). Cinsel ilişki kalitesinin ilişki doyumunda etkili bir faktör olduğu göz önüne alındığında cinsel doyumun önemi anlaşılmaktadır. Buna göre cinsel doyumdaki düşüş dolaylı olarak ilişki doyumunun da düşmesine neden olabilmektedir.

Romantik ilişkiye yönelik obsesyonlar partner için yoğun bir sıkışmışlık duygusuna neden olmaktadır. Güvensizlik içinde olan obsesif kişi terk edilme kaygısıyla partnerine karşı yapışmacı tavırlar sergileyerek partnerin özerkliğine saldırıda bulunabilmektedir. Sağlıklı bir birliktelikte olması gereken çiftlerin birbirine bağlı ancak özerk olabilmesidir. Romantik obsesyonlar gerek cinsel yaşama yönelik zarar verici düşüncelere gerekse ilişkiye yönelik güvensizlikle ilişkiden sağlanan doyumun düşmesine neden olmaktadır.

Romantik obsesyon ve ilişki doyumuna dair yapılan bilimsel araştırmalar henüz sınırlıdır. Ülkemizde Dönerce (2018) tarafından yapılan bir araştırmada OKB tanısı almış hastaların romantik ilişki düzeyleri, ilişki doyumları ve yaşam kalitesi düzeyleri incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular OKB tanılı katılımcıların ilişki niteliklerinin orta düzeyde olduğu görülmüştür. Bununla beraber katılımcıların yaşam kalitesi düzeyleri ve ilişkiden aldıkları doyum düzeyleri incelendiğinde iki değişken arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişkiye ulaşılmıştır.

Ülkemizde gerçekleştirilen başka güncel araştırmada üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerindeki obsesif kompulsif belirtileri ve ilişki doyumları erken dönem uyumsuz şemalar bağlamında incelenmiştir. Bu araştırmada diğerlerinden farklı olarak katılımcıların obsesif kompulsif belirtileri ve ilişki doyumları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir (Batman Kavak, 2020).

Cebeci (2019)'un ele aldığı çalışmada çiftlerin evlilik doyumunu, partnerlerinden aldıkları destek ve ilişki içerikli OKB semptomları arasındaki ilişki incelenmiştir. 259 katılımcı ile gerçekleştirilen araştırmada ilişkiye dayalı obsesif kompulsif semptomların çalışmaya katılan bireylerin partnerlerinden aldıkları destekle ve evliliklerindeki doyumla negatif açıdan ilişkili olduğuna ulaşılrken partnerden alınan desteğin bireylerin evliliklerinde ki doyumla pozitif açıdan ilişkili olduğuna ulaşılmıştır. Ek olarak, evlilik doyum düzeyleri incelendiğinde evliliklerinde doyum

seviyesi fazla olan bireylerin doyum seviyesi düşük olan bireylere göre partnerlerinden aldıkları desteğin daha yüksek olduğu ve doyum düzeyi düşük olan bireylerin daha fazla ilişki içerikli obsesif-kompulsif belirti gösterdiklerine ulaşılmıştır.

Ülkemizde yapılan bir başka araştırmada ruminatif düşünme stili ve romantik obsesyon incelenmiştir. Araştırmacının elde ettiği sonuçlara göre ruminatif düşünce stiline sahip olan kişilerde partner merkezli obsesif belirtiler romantik ilişki merkezli obsesif semptomları pozitif yönde etki etmektedir. Aynı zamanda romantik obsesyonları olan kişilerin ilişkiden sağladıkları doyum da düşüktür (Abak, 2019).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Üniversite öğrencilerinde ilişki doyumunu ve romantik obsesyon ilişkisini incelediğim araştırmanın bu bölümünde çalışma modeli, grubu, verileri ve analizine dair gerekli bilgiler sunulmuştur.

3.1. Araştırma Modeli

Araştırma kapsamında ilişki doyumu ve romantik obsesyon kavramları arasındaki ilişkinin ölçülmesi için nicel araştırma desenleri içinde bulunan ‘ilişkisel Tarama’ yöntemi uygulanmıştır. Nicel araştırmanın kullanılmasının nedeni ilişki doyumuyla romantik obsesyon arasındaki ilişkiyi sayısal verilere dayandırarak sonuçlar ortaya koymaktır. Bu metodun sayılara dayanması nedeniyle olayı veya olguyu temsil eden örneklemin, bütün olarak tespitini sağlamaktadır. İlişkisel modellerde iki veya daha fazla değişken arasındaki etkileşimin yönüyle şiddetini ortaya koymak için kullanılmaktadır. Bunun içinde korelasyonel ve gruplarası karşılaştırma bulgularından yararlanılmaktadır (Karasar, 1999).

3.2. Araştırmanın Örneklemi

Araştırma evreni İstanbul’da bulunan özel ve devlet üniversitelerine devam eden öğrencilerden oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise 18-25 yaş arası en az 3 aylık aktif romantik ilişki içerisinde bulunan 100 kadın ve 100 erkekten meydana gelen toplam 200 öğrenciden oluşmaktadır. Katılımcılar bireysel olarak online form üzerinden değerlendirmeye alınmış olup ilgili verilerin toplanmasında internet ortamından yararlanılmıştır. Kullanılan anketlerin uygulaması, online modifikasyonu ile Google forms üzerinden gerçekleştirilmiştir. Anketlerin içerisinde yer alan demografik bilgiler kısmında ilişki süresi sorgulanmıştır. Demografik bilgiler kısmındaki ilişki süresi 3 ay ve üzeri olan anket formları tez değerlendirmesi kapsamında kullanılmıştır.

3.3. Kullanılan Veri Toplama Araçları

Üniversite öğrencilerinde ilişki doyumu ve romantik obsesyon ilişkisinin incelenmesi için şu ölçme araçları kullanılmıştır:

- İlişki Doyumu Ölçeği,
- Romantik İlişki Obsesyon ve Kompulsiyonları
- Ölçeği ile Partnere İlişkin Obsesif-Kompulsif Belirti Ölçeği

Ayrıca araştırmacı tarafından katılımcıların kişisel bilgilerinin tespit edilmesi amacıyla Demografik Bilgi Formundan yararlanılmıştır.

3.3.1. Demografik Bilgi Formu

Araştırmacının hazırladığı formda kişilerden cinsiyetleri, yaşları, devam etmekte oldukları üniversite, süregiden bir romantik ilişkileri olup olmadığı ve romantik ilişkilerindeki birliktelik türüyle alakalı bilgiler alınmıştır.

3.3.2. İlişki Doyumu Ölçeği

7 maddeden oluşan ölçeği, Hendrick 1988 yılında geliştirmiştir. Likert tipindeki ölçeğin 4. ile 7. Maddeleri ters puanlamaktadır. Ölçek sonucunda ulaşılan puanlar yüksek olduğunda ilişkiden bireylerin aldığı doyumun yüksek, ölçekten alınan puanlar düşük olduğunda ise ilişkiden bireylerin aldıkları doyumun düşük düzeyde olduğu ifade edilmektedir. Ölçeğin Türkçe 'ye olan uyarlaması 2001 yılında Curun tarafından yapılmıştır. 140 üniversite öğrencisi ile yürütülen araştırmada elde edilen faktör analizi sonucu ölçeğin tek bir etken altında toplandığını göstermektedir. Ölçeğe ait Türkçe formun iç tutarlık kat sayısı .86'dır. Bundan dolayı ölçeğin ilişki doyum düzeyini ortaya koymada yararlanılacak hem geçerli hem de güvenilir araç olduğu düşünülmüştür.

3.3.3. Romantik İlişki Obsesyon ve Kompulsiyonları Ölçeği (RİOKÖ)

2012 yılında Doron ve arkadaşlarının geliştirdiği ölçeğin amacı bireylerin romantik ilişkilerindeki obsesif-kompulsif belirtilerinin seviyesini ölçmektir. 5'li likert tipindeki ölçek sonucunda ortaya çıkan puanların yüksek olması kişinin romantik ilişkisindeki obsesif kompulsif belirtilerindeki düzeyin yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğe ait alt boyutlar şu şekildedir:

- Partnere Duyulan Sevgi (iç tutarlılık .73) (1, 7, 10, 14)
- İlişkinin Doğruluğu (iç tutarlılık .78) (3, 5, 9, 12)
- Partner Tarafından Sevilme (iç tutarlılık .83) (4, 6, 11, 13)

- Bütün soruların fark gözetmeden cevaplanmadığını kontrol altında tutmak için:
2, 8

Trak ve İnözü tarafından 2017 yılında gerçekleştirilen araştırmada, Romantik İlişki Obsesyon ve Kompulsiyonları Ölçeği ile Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği'nin Türkçe 'ye uyarlanan formlarının geçerlilik ve güvenilirliği ortaya çıkarılmıştır. Ölçeğin bütününde iç tutarlık kat sayısı .89'dur.

İki yarı test geçerliliğini ölçmek için Spearman-Brown katsayıları, iki yarı form arasındaki Pearson korelasyon katsayıları incelenmiştir. Spearman-Brown katsayısı RİOKÖ için .88, olarak ortaya çıkarken iki yarı arasındaki korelasyon ise .79 olarak bulunmuştur.

3.3.4. Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği (PİOKBÖ)

Romantik obsesyonun bir alt boyutu olan partner odaklı obsesif kompulsif belirtileri ölçmek amacıyla Doron ve arkadaşları (2012) oluşturmuştur. 28 maddeden meydana gelen ölçek 5'li likert tiptedir. Ölçek sonunda ulaşılan puanların yüksek olması partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtilerin yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğe ait alt boyutlar şu şekildedir:

- Ahlaklılık (iç tutarlılık .88) (6, 15, 17, 20)
- Sosyallik (iç tutarlılık .77) (2, 5, 18, 21)
- Duygusal İstikrarlılık (iç tutarlılık .85) (7, 12, 22, 24)
- Yeterlilik (iç tutarlılık .83) (10, 25, 27, 28)
- Dış Görünüş (iç tutarlılık .88) (9, 14, 19, 26)
- Zekâ (iç tutarlılık .71) (3, 8, 11, 16)

Ölçeğe yönelik yapılan araştırmada Türkçe formların geçerli ve güvenilir olduğu gözlenmiştir. Ölçeğin bütününe ait iç tutarlılık kat sayısı .94'tür (Trak ve İnözü, 2017).

PİOKBÖ'nün altı faktörlü sistemi sınanmış ve ulaşılan uyum indekslerinde modifikasyonlar ortaya çıkarılmıştır. Modifikasyon sonrası eklenen ilişkilerle beraber sistemin daha sağlıklı bir iskelete oturduğuna ulaşılmıştır. PİOKBÖ'nün yordayıcı geçerliği, ilişki doyumu ve obsesif kompulsif belirtilerle arasındaki ilişki ele alınarak sınanmıştır. Yapılan regresyon analizinde PİOKBÖ'nün ilişki doyumunu ve obsesif

kompulsif belirtileri anlamlı şekilde yordadığına ulaşılmıştır. Kriter geçerliliğini ortaya koymak için uygulanan çözümlenmeler de ulaşılan PİOKBÖ puanlarının yüksek olması ya da puanların düşük olması obsesif semptom gruplarını anlamlı bir şekilde ayırt ettiğini göstermektedir. PİOKBÖ'den yüksek puan alan belirti grubunun düşük puan alan obsesif belirti grubundan anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır. Yüksek obsesif semptom grubunun PİOKBÖ'den aldığı puanların düşük obsesif semptom grubunun puanlarından anlamlı olarak daha yüksek olduğu belirtilmiştir.

Teste ait iki yarı test geçerliliğini değerlendiren Spearman-Brown katsayısı ile iki yarı form arasındaki Pearson korelasyon katsayısı ölçülmüştür. Spearman-Brown katsayısı PİOKBÖ için .89, iki yarı arasındaki korelasyon ise .80 çıkmıştır.

3.4. Verilerin Toplanması ve İşlem

Araştırmanın etik kuruldan tarafından onaylanması sonucunda internet ortamında ulaşılan aktif romantik ilişkisi içerisinde bulunan 18-25 yaş arası üniversite öğrencileriyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmada; İstanbul ilinde okuyan 208 öğrenciye amaçsal örnekleme yöntemi ile ulaşılmıştır. Ölçekleri uygun şekilde doldurmayan katılımcılar örneklemden çıkarıldıktan sonra örneklem sayısı 200 olarak belirlenmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Kişisel bilgi formundan elde edilen verilerle, kişilerin Romantik İlişki Obsesyon ve Kompulsiyonları Ölçeği (RİOKÖ) ve Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği'nden (PİOKBÖ) elde ettikleri puanlarla İlişki Doyumu Ölçeğinden elde ettikleri puanları ölçümlenmiştir. Katılımcıların romantik ilişki konulu obsesyon ve kompulsiyonları arasındaki ilişkiye, obsesyon ve kompulsiyonlarını yordayan ilişki doyumlarının neler olduğuna, partner temalı obsesif kompulsif semptomlarını yordayan ilişki doyumlarının neler olduğuna arasındaki bağlantıya, ilişki doyumlarının belirlenmesinde SPSS 22.0 programı kullanılmıştır.

Ölçeklerin normal dağılım özelliği gösterip göstermediği çarpıklık değeri ve basıklık değeri baz alınarak bulunmuştur (+2, -2). Aynı zamanda kullanılan ölçeklerin güvenilirliklerini belirlemede iç tutarlılık katsayılarına bakılmıştır. Ölçeklerin kabul görülen .70 değerinin üstünde çıkarak güvenilir olduğu bulunmuştur. Bunların yanında değişkenler arasındaki ilişkinin yönünü ve gücünü belirlemede regresyon ve

korelasyon çözümlene yöntemlerinden yararlanılmıştır. Gruplar arası karşılaştırma analizlerinde ise ANOVA ve t-Testi yapılmıştır. Değişken sayısına bağlı olarak yapılan analiz ve testler değişiklik göstermiştir 2 değişkene sahip gruplarda t testi uygulanırken 3 ve daha fazla değişkene sahip gruplarda ANOVA analizi uygulanmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

4.1. Araştırmanın Sosyo Demografik Değişkenlerine Dair Bilgiler

Tablo 4.1: Katılımcıların Cinsiyet Durumuna Göre Dağılımları

Cinsiyet	N	%
Kadın	100	50.0
Erkek	100	50.0
Toplam	200	100.0

Çalışmaya katılan üniversite öğrencilerinin cinsiyet dağılımı Tablo 4.1’de verilmiştir. Öğrencilerin %50’si kadın%50’i de erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 4.2: Katılımcıların Sınıf Düzeylerine Göre Dağılımları

Sınıf	N	%
Lisan 1	60	30.0
Lisans 2	48	24.0
Lisans 3	50	25.0
Lisans 4	24	12.0
Yüksek Lisans 1	16	8.0
Yüksek Lisans 2	2	1.0
Toplam	200	100.0

Katılımcı öğrenci grubunun sınıf düzeylerine dair bilgiler Tablo 4.2’de gösterilmiştir. Öğrencilerin %30’u lisans 1. sınıf, %25’i lisans 3. sınıf, %24’ü lisans 2. sınıf, %12’si lisans 4. sınıf, %8’i yüksek lisans 1. sınıf ve %1’inin de yüksek lisans 2. sınıf öğrencisi oldukları belirtilmiştir.

Tablo 4.3: Katılımcıların Romantik İlişki Durumuna Göre Dağılımları

Romantik İlişki Durumu	N	%
Var	200	100.0
Toplam	200	100.0

Araştırmadaki üniversite öğrencilerinin romantik ilişkisinin durumu tablo 4.3'te gösterilmiştir. Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin tamamının (%100-200 Öğrenci) romantik ilişki içinde olduğu bulunmuştur.

Tablo 4.4: Katılımcıların Romantik İlişki Sürelerine Göre Dağılımları

Romantik İlişki Süresi	N	%
3 Ay – 1 Yıl Arası	56	28.0
1-2 Yıl Arası	44	22.0
2-3 Yıl Arası	49	24.5
4-5 Yıl Arası	44	22.0
5 Yıl ve Üzeri	7	3.5
Toplam	200	100.0

Tablo 4.4'te çalışmadaki üniversite öğrencilerinin romantik ilişki beraberliklerinin ne kadar süredir devam ettiğine dair bilgiler verilmiştir. Katılımcıların %28'i 3 ay ile 1 yıl arasında romantik ilişkileri olduğunu ifade ederken, %24,5'i 2-3 yıl arası, %22'si 1-2 yıl arası, %22'si 4-5 yıl arası ve %3,5'inin de 5 yıl ve üstü romantik ilişki süresine sahip olduğu bulunmuştur.

Tablo 4.5: Katılımcıların Romantik İlişki Birliktelik Türlerine Göre Dağılımları

Romantik İlişki Birliktelik Türü	N	%
Sevgili	167	83.5
Sözlü/Nişanlı	18	9.0
Evli	15	7.5
Toplam	200	100.0

Tablo 4.5'te katılımcı üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerinin birliktelik türlerine dair ilgili bilgiler paylaşılmıştır. Öğrencilerin %83,5'i sevgiliyken, %9'u sözlü/nişanlı ve %7,5'i evlidir.

Tablo 4.6: Katılımcı bireylerin Yaşlarına İlişkin Bilgiler

Değişken	Minimum	Maksimum	Ortalama	Std. Sapma
Yaşınız	18.0	26.0	21.940	1.8985

Üniversite öğrencisi katılımcı grubun yaşlarıyla ilgili bilgiler Tablo 4.6'da gösterilmiştir. Öğrencilerin en büyüğünün yaşı 26.0 ilken en küçük katılımcı 18.0 yaşındadır. Aynı zamanda 200 öğrencinin yaş ortalaması 21.94, standart sapması 1.89'dur.

4.2. Araştırmada Yer Verilen Değişkenlerin Normallik ve Güvenirlik Analizleri

Çalışmalarda normallik kontrolü kullanılan ölçeklerin normal dağılım özelliğini gösterip göstermediğini anlamak için yapılır. Bunun sebebi ilgili analizlerin seçilmesinde normal ve normal olmayan dağılım eğrilerinin seçilmesidir. Bu bağlamda kabul edilen normallik değerlerinde çarpıklık ve basıklık oranlarının +2 ve -2 arasında olması uluslararası kriterlerde kabul edilmektedir (George ve Mallery, 2010).

Tablo 4.7: Üniversite Öğrencilerinde İlişki Doyumu ve Romantik Obsesyon Arasındaki İlişkiye Dair Normallik Analizi

Değişkenler	Ort.	ss	Çarpıklık	Basıklık
İlişki Doyumu	4.23	.92	-1.188	1.251
Romantik İlişki Obsesyon ve Kompulsiyonları	1.83	.82	.050	-.828
Partnere Duyulan Sevgi	1.80	.91	.254	-.634
İlişkinin Doğruluğu	1.84	.87	-.065	-.656
Partner Tarafından Sevilme	1.85	.91	.055	-.881
Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti	2.13	.67	-.458	.310
Ahlaklılık	1.93	.86	-.287	-.462
Sosyallik	2.21	.79	-.188	-.426
Duygusal İstikrarlılık	2.10	.86	-.293	-.443
Yeterlilik	2.17	.88	-.252	-.379
Dış Görünüş	2.20	.93	-.478	-.558
Zekâ	2.16	.89	-.408	-.551

Tablo 4.7 incelediğinde üniversite öğrencilerinde ilişki doyumu ve romantik obsesyon ilişkisinin ölçülmesi için kullanılan anketlerin normallik düzeyleri kabul edilen uluslararası kriterler içinde olduğu bulunmuştur (+2, -2).

Tablo 4.8: Üniversite Öğrencilerinde İlişki Doyumu ve Romantik Obsesyon Arasındaki İlişkiye Dair Güvenirlilik Analizi

Değişkenler	Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
İlişki Doyumu	.730	7
Romantik İlişki Obsesyon ve Kompulsiyonları	.831	14
Partnere Duyulan Sevgi	.730	4
İlişkinin Doğruluğu	.748	4
Partner Tarafından Sevilme	.744	4
Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti	.872	28
Ahlaklılık	.774	4
Sosyallik	.770	4
Duygusal İstikrarlılık	.766	4
Yeterlilik	.753	4
Dış Görünüş	.801	4
Zekâ	.742	4

Tablo 4.8 incelediğinde üniversite öğrencilerinde ilişki doyumu ve romantik obsesyon ilişkisinin ölçülmesi için kullanılan anketlerin güvenilirlik düzeyleri kabul edilen uluslararası kriterler içinde olduğu saptanmıştır. ($\alpha > ,70$).

4.3. Korelasyon ve Regresyon Analizleri

Tablo 4.9: Üniversite Öğrencilerinde İlişki Doymu ve Romantik Obsesyon İle Alt Boyutları Arasındaki İlişki

Değişkenler ve Alt Boyutları (N=200)	<u>1</u>	<u>2</u>	3	4	5	<u>6</u>	7	8	9	10	11	12
1. İlişki Doymu	1											
2. Romantik İlişki Obsesyon ve Kompulsiyonları	-,180*	1										
3. Partnere Duyulan Sevgi	-,194**	,920**	1									
4. İlişkinin Doğruluğu	-,129*	,893**	,737**	1								
5. Partner Tarafından Sevilme	-,143*	,886**	,720**	,785**	1							
6. Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti	-,123*	,240**	,481**	,244**	,327**	1						
7. Ahlaklılık	-,065	,103**	,364*	,191**	,281**	,802**	1					
8. Sosyallik	-,239**	,197**	,297**	,376*	,331**	,715**	,449**	1				
9. Duygusal İstikrarlılık	-,273*	,430**	,724*	,486**	,117*	,830**	,597**	,497**	1			
10. Yeterlilik	-,079	,218*	,420**	,227**	,167**	,779**	,546**	,433**	,589**	1		
11. Dış Görünüş	-,073	,310**	,237*	,199**	,432*	,830**	,637**	,472**	,802**	,609**	1	
12. Zekâ	,026	,116*	,396**	,301*	,364**	,781**	,587**	,413**	,623**	,551**	,588**	1

** : 0.01; * : 0.05

Tablo 4.9 incelendiğinde oluşturulan korelasyon bulgularına göre;

- İlişki doymu ile romantik ilişki obsesyon ve kompulsiyonları arasında zayıf ve olumsuz ilişki vardır ($r=-,180$; $p<0,05$). Bireylerde ilişki doymu yükseldikçe ilişkiye dair obsesyon ve kompulsiyonlar düşmektedir.
- İlişki doymu ile partnere duyulan sevgi obsesyonu arasında zayıf ve olumsuz ilişki mevcuttur ($r=-,194$; $p<0,01$). Bireylerin ilişki doymu yükseldikçe partnere duyulan sevgi obsesyonu düşmektedir.

- İlişki doyumu ile ilişkinin doğruluğu obsesyonu arasında zayıf ve olumsuz ilişki vardır ($r=-,129$; $p<0,05$). Bireylerde ilişki doyumu yükseldikçe ilişkinin doğruluğu obsesyonu düşmektedir.
- İlişki doyumu ile partner tarafından sevilme obsesyonu arasında zayıf ve olumsuz ilişki vardır ($r=-,143$; $p<0,05$). Bireylerde ilişki doyumu yükseldikçe partner tarafından sevilme obsesyonu düşmektedir.
- İlişki doyumu ile partnere ilişkin obsesyon ve kompulsiyon belirtileri arasında zayıf ve olumsuz ilişkiye ulaşılmıştır ($r=-,123$; $p<0,05$). Bireylerin ilişkisindeki doyum yükseldikçe partnere ilişkin obsesyon ve kompulsiyonlar düşmektedir.
- İlişki doyumu ile sosyallik obsesyon ve kompulsiyon belirtileri arasında zayıf ve olumsuz ilişki vardır ($r=-,229$; $p<0,01$). Bireylerde ilişki doyumu yükseldikçe partnere ilişkin sosyallik obsesyon ve kompulsiyonları düşmektedir.
- İlişki doyumu ile duygusal istikrarlılık obsesyon ve kompulsiyon belirtileri arasında ki ilişki zayıf ve olumsuzdur ($r=-,273$; $p<0,05$). Bireylerin ilişkilerindeki doyum yükseldikçe partnere ilişkin duygusal istikrarlılık obsesyon ve kompulsiyonu düşmektedir.
- Romantik ilişki obsesyon ve kompulsiyonlarıyla bireylerde partnere karşı ortaya çıkan obsesif kompulsif semptomlar arasında düşük ve olumlu ilişki tespit edilmiştir ($r=,240$; $p<0,01$). Bireylerin romantik ilişkilerinde ki obsesyon ve kompulsiyonlarında yükselme meydana geldikçe partnerlerine karşı oluşan obsesif kompulsif belirtiler de yükselmektedir.
- Romantik ilişki obsesyon ve kompulsiyonları ile partnere karşı oluşan ahlaklılık obsesif kompulsif semptomlar karşılaştırıldığında olumlu ve düşük ilişki tespit edilmiştir ($r=,103$; $p<0,01$). Bireylerde partnerlerine karşı oluşan romantik ilişki obsesyon ve kompulsiyonları yükseldikçe ahlaklılık obsesif kompulsif belirtiler de yükselmektedir.
- Romantik ilişki obsesyon ve kompulsiyonlarıyla partnere karşı ortaya çıkan sosyallik obsesif kompulsif semptomlar karşılaştırıldığında olumlu ve düşük ilişki tespit edilmiştir ($r=,197$; $p<0,01$). Bireylerde romantik ilişki obsesyon ve kompulsiyonları yükseldikçe partnere karşı oluşan sosyallik obsesif kompulsif belirtiler de yükselmektedir.

- Romantik ilişki obsesyon ve kompulsiyonları ile partnere karşı oluşan duygusal istikrarlılık obsesif kompulsif belirtileri arasında orta ve olumlu ilişki tespit edilmiştir ($r=,430$; $p<0,01$). Bireylerde romantik ilişki obsesyon ve kompulsiyonları yükseldikçe partnere karşı oluşan duygusal istikrarlılık obsesif kompulsif belirtiler de yükselmektedir.
- Romantik ilişki obsesyon ve kompulsiyonları ile partnere karşı oluşan yeterlik obsesif kompulsif belirtiler arasında düşük ve olumlu ilişki tespit edilmiştir ($r=,218$; $p<0,05$). Bireylerin partnerleriyle olan romantik ilişki obsesyon ve kompulsiyonları yükseldikçe partnere karşı olan yeterlik obsesif kompulsif belirtiler de yükselmektedir.
- Romantik ilişki obsesyon ve kompulsiyonları ile partnere karşı oluşan dış görünüş obsesif kompulsif belirtileri arasında orta ve olumlu ilişki tespit edilmiştir ($r=,310$; $p<0,01$). Bireylerin partnerleriyle olan romantik ilişkilerinde ki obsesyon ve kompulsiyonları yükseldikçe partnere karşı oluşan dış görünüş obsesif kompulsif belirtiler de yükselmektedir.
- Romantik ilişki obsesyon ve kompulsiyonları ile partnere karşı oluşan zekâ obsesif kompulsif belirtileri arasında düşük ve olumlu ilişki tespit edilmiştir ($r=,116$; $p<0,05$). Bireylerin partnerlerine karşı oluşan romantik ilişki obsesyon ve kompulsiyonları yükseldikçe partnerle ilişkili zekâ obsesif kompulsif semptomları yükselmektedir.
- Partnere duyulan sevgi obsesyon ve kompulsiyonları ile partnere karşı oluşan obsesif kompulsif belirtileri arasında orta ve olumlu ilişki tespit edilmiştir ($r=,481$; $p<0,01$). Bireylerde partnere duyulan sevgi obsesyon ve kompulsiyonları yükseldikçe partnere karşı oluşan obsesif kompulsif belirtileri de yükselmektedir.
- Partnere duyulan sevgi obsesyon ve kompulsiyonları ile partnere karşı oluşan ahlaklılık obsesif kompulsif belirtileri arasında orta ve olumlu ilişki tespit edilmiştir ($r=,364$; $p<0,05$). Bireylerde partnere duyulan sevgi obsesyon ve kompulsiyonları yükseldikçe partnere karşı oluşan ahlaklılık obsesif kompulsif belirtiler de yükselmektedir.
- Partnere duyulan sevgi obsesyon ve kompulsiyonları ile partnere ilişkin sosyallik obsesif kompulsif belirtiler karşılaştırıldığında iki değişken arasında olumlu ve düşük ilişki tespit edilmiştir ($r=,297$; $p<0,01$). Bireylerde partnere

duyulan sevgi obsesyon ve kompulsiyonları yükseldikçe partnere ilişkin sosyallik obsesif kompulsif belirtiler de yükselmektedir.

- Partnere duyulan sevgi obsesyon ve kompulsiyonları ile partnere karşı oluşan duygusal istikrarlılık obsesif kompulsif belirtileri arasında güçlü ve olumlu ilişki tespit edilmiştir ($r=,724$; $p<0,05$). Bireylerde partnere duyulan sevgi obsesyon ve kompulsiyonları yükseldikçe partnere karşı oluşan duygusal istikrarlılık obsesif kompulsif belirtiler de yükselmektedir.
- Partnere duyulan sevgi obsesyon ve kompulsiyonları ile partnere karşı oluşan yeterlik obsesif kompulsif belirtiler arasında orta ve olumlu ilişki tespit edilmiştir ($r=,420$; $p<0,01$). Bireylerde partnere duyulan sevgi obsesyon ve kompulsiyonları yükseldikçe partnere karşı oluşan yeterlik obsesif kompulsif belirtileri de yükselmektedir.
- Partnere duyulan sevgi obsesyon ve kompulsiyonları ile partnere karşı oluşan dış görünüş obsesif kompulsif belirtiler arasında düşük ve olumlu ilişki tespit edilmiştir ($r=,237$; $p<0,05$). Bireylerde partnere karşı duyulan sevgi obsesyon ve kompulsiyonları yükseldikçe partnere karşı oluşan dış görünüş obsesif kompulsif belirtiler de yükselmektedir.
- Partnere duyulan sevgi obsesyon ve kompulsiyonları ile partnere karşı oluşan zekâ obsesif kompulsif belirtileri arasında orta ve olumlu ilişki tespit edilmiştir ($r=,396$; $p<0,01$). Bireylerde partnere duyulan sevgi obsesyon ve kompulsiyonları yükseldikçe partnere karşı oluşan zekâ obsesif kompulsif belirtileri de yükselmektedir.
- İlişkinin doğruluğu obsesyon ve kompulsiyonları ile partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtiler arasında olumlu ve düşük ilişki tespit edilmiştir ($r=,244$; $p<0,01$). Bireylerde ilişkinin doğruluğuyla ilgili obsesyon ve kompulsiyonlar yükseldikçe partnere karşı oluşan obsesif kompulsif belirtiler de yükselmektedir.
- İlişkinin doğruluğu obsesyon ve kompulsiyonları ile partnere ilişkin ahlaklılık obsesif kompulsif belirtileri karşılaştırıldığında olumlu ve düşük ilişki tespit edilmiştir ($r=,191$; $p<0,01$). Bireylerde ilişkinin doğruluğu obsesyon ve kompulsiyonları yükseldikçe partnere karşı oluşan ahlaklılık obsesif kompulsif belirtiler de yükselmektedir.

- İlişkinin doğruluğu obsesyon ve kompulsiyonları ile partnere karşı oluşan sosyallik obsesif kompulsif semptomları arasında orta ve olumlu ilişki tespit edilmiştir ($r=,376$; $p<0,05$). Bireylerde ilişkinin doğruluğu obsesyon ve kompulsiyonları yükseldikçe partnere karşı ortaya çıkan sosyallik obsesif kompulsif belirtileri de yükselmektedir.
- İlişkinin doğruluğu obsesyon ve kompulsiyonları ile partnere karşı oluşan duygusal istikrarlılık obsesif kompulsif belirtileri arasında orta ve olumlu ilişki tespit edilmiştir ($r=,486$; $p<0,01$). Bireylerde partnerlerine karşı ortaya çıkan ilişkinin doğruluğuyla alakalı obsesyon ve kompulsiyonları yükseldikçe partnere karşı oluşan duygusal istikrarlılık obsesif kompulsif belirtileri de yükselmektedir.
- İlişkinin doğruluğu obsesyon ve kompulsiyonları ile partnere ilişkin yeterlik obsesif kompulsif belirtiler arasında olumlu ve düşük ilişki tespit edilmiştir ($r=,227$; $p<0,01$). Bireylerde ilişkinin doğruluğu obsesyon ve kompulsiyonları yükseldikçe partnere karşı oluşan yeterlik obsesif kompulsif belirtileri de yükselmektedir.
- İlişkinin doğruluğu obsesyon ve kompulsiyonları ile partnere ilişkin dış görünüş obsesif kompulsif belirtiler arasında düşük ve olumlu ilişki tespit edilmiştir ($r=,199$; $p<0,01$). Bireylerde ilişkinin doğruluğuyla ilgili obsesyon ve kompulsiyonları yükseldikçe partnere karşı ortaya çıkan dış görünüş obsesif kompulsif belirtileri de yükselmektedir.
- İlişkinin doğruluğu obsesyon ve kompulsiyonlarıyla ile partnere karşı oluşan zekâ obsesif kompulsif belirtileri arasında orta ve olumlu ilişki tespit edilmiştir ($r=,301$; $p<0,05$). Bireylerde ilişkinin doğruluğuyla ilgili obsesyon ve kompulsiyonları yükseldikçe partnere ilişkin zekâ obsesif kompulsif belirtiler de yükselmektedir.
- Partner tarafından sevilme obsesyon ve kompulsiyonlarıyla partnere karşı ortaya çıkan obsesif kompulsif semptomlar arasında orta ve olumlu ilişki tespit edilmiştir ($r=,327$; $p<0,01$). Bireylerin partner tarafından sevilme obsesyon ve kompulsiyonları yükseldikçe partnere karşı ortaya çıkan obsesif kompulsif belirtiler de yükselmektedir.
- Partner tarafından sevilme obsesyon ve kompulsiyonlarıyla partnere ilişkin ahlaklılık obsesif kompulsif belirtiler arasında olumlu ve düşük ilişki tespit

edilmiştir ($r=,281$; $p<0,01$). Bireylerde partner tarafından sevilme obsesyon ve kompulsiyonları yükseldikçe partnere karşı oluşan ahlaklılık obsesif kompulsif belirtileri de yükselmektedir.

- Partner tarafından sevilme obsesyon ve kompulsiyonlarıyla partnere karşı duyulan sosyallik obsesif kompulsif belirtileri arasında orta ve olumlu ilişki tespit edilmiştir ($r=,331$; $p<0,01$). Bireylere partnerleri tarafından gösterilen sevilme obsesyon ve kompulsiyonları yükseldikçe partnere karşı gösterilen sosyallik obsesif kompulsif belirtileri de yükselmektedir.
- Partner tarafından sevilme obsesyon ve kompulsiyonlarıyla partnere karşı duygusal istikrarlılık obsesif kompulsif semptomlar arasında düşük ve olumlu ilişki tespit edilmiştir ($r=,117$; $p<0,05$). Bireylerde partner tarafından sevilme obsesyon ve kompulsiyonları yükseldikçe partnerle ilişkili duygusal istikrarlılık belirtileri de yükselmektedir.
- Partner tarafından sevilme obsesyon ve kompulsiyonları ile partnere ilişkin yeterlik obsesif kompulsif belirtileri ele alındığında aralarında olumlu ve düşük ilişki tespit edilmiştir ($r=,167$; $p<0,01$). Bireylerde partner tarafından sevilme obsesyon ve kompulsiyonları yükseldikçe partnerle ilişkili yeterlik obsesif kompulsif belirtiler de yükselmektedir.
- Partner tarafından sevilme obsesyon ve kompulsiyonları ile partnerle ilişkili dış görünüş obsesif kompulsif belirtiler arasında orta ve olumlu ilişki tespit edilmiştir ($r=,432$; $p<0,05$). Bireylerde partner tarafından sevilme obsesyon ve kompulsiyonları yükseldikçe partnere karşı dış görünüş obsesif kompulsif belirtiler de yükselmektedir.
- Partner tarafından sevilme obsesyon kompulsiyonlarıyla partnerle ilişkili zekâ obsesif kompulsif semptomlar arasında orta ve olumlu ilişki tespit edilmiştir ($r=,364$; $p<0,01$). Bireylerde partner tarafından sevilme obsesyon ve kompulsiyonları yükseldikçe partnere karşı oluşan zekâ obsesif kompulsif belirtileri de yükselmektedir.

Tablo 4.10: Üniversite Öğrencilerinde Romantik Obsesyon ve Alt Boyutları ile İlişki Doyumu Arasındaki İlişki

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		
Bağımsız Değişken	B	Ss	Beta	t değeri	P
Sabit	4.586	.160		-28.679	.000
Partnere Duyulan Sevgi	-.087	.261	-.086	-2.332	.040
İlişki Doğruluğu	.133	.204	.125	-.653	.515
Partner Tarafından Sevilme	.045	.195	.045	-.232	.817
R=,299	R ² =0,240;		Düzeltilmiş R ² =0,220		
F=11,020	p<0,05		Bağımlı değişken = İlişki Doyumu		

Tablo 4.10'da üniversite öğrencilerinde romantik obsesyon ve alt boyutlarının ilişki doyumunun %22'sini açıklayabildikleri bulunmuştur. Tabloya göre romantik obsesyon ve kompulsiyon ($p=0,000<0,05$) ve partnere duyulan sevgi ($p=0,040<0,05$) ilişki doyumunu istatistiksel olarak yordamaktadır.

Tablo 4.11: Üniversite Öğrencilerinde Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti ve Alt Boyutları ile İlişki Doyumu Arasındaki İlişki

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		
Bağımsız Değişken	B	Ss	Beta	t değeri	P
Sabit	4.736	.219		-21.666	.000
Ahlaklılık	-1.066	.934	-.778	-1.141	.255
Sosyallik	.180	.201	.167	-1.895	.050
Duygusal İstikrarlılık	.126	.178	.118	-.708	.480
Yeterlilik	.140	.187	.134	-2.751	.023
Dış Görünüş	.119	.166	.120	-.718	.473
Zekâ	.363	.182	.349	-1.995	.047
R=.390	R ² =0.184;	Düzeltilmiş R ² =0.151			
F=8.518	p<0.05	Bağımlı değişken = İlişki Doyumu			

Tablo 4.11 ele alındığında üniversite öğrencilerinde partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtiler ve alt boyutlarının ilişki doyumunun %15,1'ini açıklayabildikleri bulunmuştur. Tabloya göre partnere ilişkin obsesyon ve kompulsiyon ($p=0,000<0,05$), sosyallik ($p=0,050<0,05$), yeterlilik ($p=0,023<0,05$) ve zekâ ($p=0,047<0,05$) ilişki doyumuna istatistiksel olarak anlamlı şekilde etki etmektedir.

Tablo 4.12: Üniversite Öğrencilerinde İlişki Doyumu ile Romantik Obsesyon Arasındaki İlişki

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	
Bağımsız Değişken	B	Ss	Beta	t değeri	P
İlişki Doyumu	2.519	.270		-2.581	.011
R=.280	R ² =0.133;	Düzeltilmiş R ² =0.128			
F=6.664	p<0.05	Bağımlı değişken = Romantik Obsesyon			

Tablo 4.12'ye bakıldığında üniversite öğrencilerinde ilişki doyumunun romantik obsesyonun %12,8'ini açıklayabildiği bulunmuştur. Tabloya göre ilişki doyumunun (p=0,011<0,05), romantik obsesyonu istatistiksel olarak yordadığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.13: Üniversite Öğrencilerinde İlişki Doyumu ile Partnere İlişkin Romantik Obsesyon Arasındaki İlişki

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	
Bağımsız Değişken	B	Ss	Beta	t değeri	P
İlişki Doyumu	2.302	.223		-1.944	.049
R=.223	R ² =0.115;	Düzeltilmiş R ² =0.110			
F=3.043	p<0.05	Bağımlı değişken = Partnere İlişkin Romantik Obsesyon			

Tablo 4.13 incelendiğinde üniversite öğrencilerinde ilişki doyumunun partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtilerin %11'ini açıklayabildiği bulunmuştur. Tabloya göre ilişki doyumunun (p=0,049<0,05), partnere ilişkin obsesif kompulsif etkileri istatistiksel olarak yordadığı tespit edilmiştir.

4.4. Demografik Değişken Grupları Arasındaki Karşılaştırmalar

Tablo 4.14: Cinsiyet Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinde İlişki Doyumu ve Romantik Obsesyon İle Alt Boyutları Arasındaki İlişki

	Cinsiyet	N	Ort.	ss	T	P
İlişki Doyumu	Kadın	100	4.30	.90	2.058	.048
	Erkek	100	4.16	.94		
Romantik İlişki Obsesyon ve Kompulsiyonları	Kadın	100	1.84	.82	3.140	.034
	Erkek	100	1.83	.82		
Partnere Duyulan Sevgi	Kadın	100	1.83	.92	4.019	.025
	Erkek	100	1.80	.91		
İlişkinin Doğruluğu	Kadın	100	1.85	.85	1.264	.091
	Erkek	100	1.82	.89		
Partner Tarafından Sevilme	Kadın	100	1.88	.90	2.539	.040
	Erkek	100	1.81	.92		
Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti	Kadın	100	2.10	.67	3.565	.037
	Erkek	100	2.15	.67		
Ahlaklılık	Kadın	100	1.91	.86	.430	.668
	Erkek	100	1.96	.86		
Sosyallik	Kadın	100	2.14	.79	1.249	.093
	Erkek	100	2.28	.79		
Duygusal İstikrarlılık	Kadın	100	2.06	.90	.714	.476
	Erkek	100	2.15	.82		
Yeterlilik	Kadın	100	2.17	.90	.020	.984
	Erkek	100	2.18	.87		
Dış Görünüş	Kadın	100	2,23	.98	.434	.665
	Erkek	100	2,17	.89		
Zekâ	Kadın	100	2,15	.88	.178	.859
	Erkek	100	2,17	.90		

Cinsiyet durumuna göre üniversite öğrencilerinde ilişki doyumu ve romantik obsesyon arasındaki ilişkinin incelenmesine dair yapılan analiz Tablo 4.14'te verilmiştir. Tabloya bakıldığında ilişki doyumu ($t=2,058$; $p<0,05$), romantik ilişki obsesyon kompulsiyonları ($t=3,140$; $p<0,05$), partnere duyulan sevgi ($t=4,019$; $p<0,05$), partner

tarafından sevilme ($t=2,539$; $p<0,05$) ve partnere karşı obsesyon ve kompulsiyonlar ($t=3,565$; $p<0,05$) cinsiyet üzerinde istatistiksel anlamlılık oluşturmaktadır.

Tablo 4.14'te cinsiyet üzerinde etkisi ölçülen değişkenlerin gruplar arası anlamlılıklarına bakıldığında; kadınların ilişki doyumu puan ortalamaları (4.30) erkeklerden (4.16) daha yüksektir. Kadınların romantik ilişki obsesyonları puan ortalamaları (1.84) erkeklerden (1.83) daha yüksektir. Kadınların partnerlerine duydukları sevgi puan ortalamaları (1.83) erkeklerden (1.80) daha yüksektir. Kadınların partnerleri tarafından sevilme puan ortalamaları (1.88) erkeklerden (1.81) daha yüksektir. Bunların yanında erkeklerin partnere ilişkin obsesif kompulsif belirti puanları ortalaması (2.15) kadınlardan (2.10) yüksektir.

Tablo 4.15: Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinde İlişki Doyumu ve Romantik Obsesyon İle Alt Boyutları Arasındaki İlişki

	Sınıf Düzeyi	N	Ort.	Ss	F	P
İlişki Doyumu	Lisans 1. Sınıf	60	4.10	1.10	4.364	.018
	Lisans 2. Sınıf	48	4.36	.80		
	Lisans 3. Sınıf	50	4.19	.85		
	Lisans 4. Sınıf	24	4.53	.85		
	Yüksek Lisans 1. Sınıf	16	4.13	.79		
	Yüksek Lisans 2. Sınıf	2	3.35	.70		
Romantik İlişki Obsesyon ve Kompulsiyonları	Lisans 1. Sınıf	60	1.93	.81	.876	.498
	Lisans 2. Sınıf	48	1.88	.80		
	Lisans 3. Sınıf	50	1.77	.83		
	Lisans 4. Sınıf	24	1.75	.75		
	Yüksek Lisans 1. Sınıf	16	1.77	.98		
	Yüksek Lisans 2. Sınıf	2	.89	.75		
Partnere Duyulan Sevgi	Lisans 1. Sınıf	60	1.92	.81	.639	.670
	Lisans 2. Sınıf	48	1.84	1.00		
	Lisans 3. Sınıf	50	1.72	.94		
	Lisans 4. Sınıf	24	1.75	.81		
	Yüksek Lisans 1. Sınıf	16	1.65	1.11		
	Yüksek Lisans 2. Sınıf	2	1.12	1.23		
İlişkinin Doğruluğu	Lisans 1. Sınıf	60	1.87	.90	1.154	.333
	Lisans 2. Sınıf	48	2.01	.78		
	Lisans 3. Sınıf	50	1.76	.89		
	Lisans 4. Sınıf	24	1.77	.86		
	Yüksek Lisans 1. Sınıf	16	1,65	.90		
	Yüksek Lisans 2. Sınıf	2	.87	.53		

Partner Tarafından Sevilme	Lisans 1. Sınıf	60	1.97	.99	.928	.464
	Lisans 2. Sınıf	48	1.81	.94		
	Lisans 3. Sınıf	50	1.85	.83		
	Lisans 4. Sınıf	24	1.70	.82		
	Yüksek Lisans 1. Sınıf	16	1.84	.95		
	Yüksek Lisans 2. Sınıf	2	.75	.35		
Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti	Lisans 1. Sınıf	60	2.23	.55	1.879	.100
	Lisans 2. Sınıf	48	2.09	.74		
	Lisans 3. Sınıf	50	2.08	.72		
	Lisans 4. Sınıf	24	2.20	.48		
	Yüksek Lisans 1. Sınıf	16	1.78	.83		
	Yüksek Lisans 2. Sınıf	2	2.93	.85		
Ahlaklılık	Lisans 1. Sınıf	60	2.02	.78	1.359	.241
	Lisans 2. Sınıf	48	1.96	.87		
	Lisans 3. Sınıf	50	1.92	.86		
	Lisans 4. Sınıf	24	1.94	.81		
	Yüksek Lisans 1. Sınıf	16	1.46	1.10		
	Yüksek Lisans 2. Sınıf	2	2.62	1.23		
Sosyallik	Lisans 1. Sınıf	60	2.33	.78	.855	.512
	Lisans 2. Sınıf	48	2.14	.81		
	Lisans 3. Sınıf	50	2.20	.83		
	Lisans 4. Sınıf	24	2.13	.60		
	Yüksek Lisans 1. Sınıf	16	1.98	.83		
	Yüksek Lisans 2. Sınıf	2	2.75	1.41		
Duygusal İstikrarlılık	Lisans 1. Sınıf	60	2.20	.75	1.283	.273
	Lisans 2. Sınıf	48	2.09	1.03		
	Lisans 3. Sınıf	50	2.04	.88		
	Lisans 4. Sınıf	24	2.19	.68		
	Yüksek Lisans 1. Sınıf	16	1.73	.81		
	Yüksek Lisans 2. Sınıf	2	3.00	1.06		
Yeterlilik	Lisans 1. Sınıf	60	2.30	.77	1.604	.161
	Lisans 2. Sınıf	48	2.19	.89		
	Lisans 3. Sınıf	50	1.99	.95		
	Lisans 4. Sınıf	24	2.31	.83		
	Yüksek Lisans 1. Sınıf	16	1.90	1.04		
	Yüksek Lisans 2. Sınıf	2	3.12	.88		
Dış Görünüş	Lisans 1. Sınıf	60	2.29	.78	2.330	.044
	Lisans 2. Sınıf	48	2.22	1.00		
	Lisans 3. Sınıf	50	1.99	.96		
	Lisans 4. Sınıf	24	2.52	.90		
	Yüksek Lisans 1. Sınıf	16	1.81	1.04		
	Yüksek Lisans 2. Sınıf	2	3.25	.35		

Zekâ	Lisans 1. Sınıf	60	2.28	.84	1.619	.157
	Lisans 2. Sınıf	48	2.12	.86		
	Lisans 3. Sınıf	50	2.15	.92		
	Lisans 4. Sınıf	24	2.21	.77		
	Yüksek Lisans 1. Sınıf	16	1.64	1.10		
	Yüksek Lisans 2. Sınıf	2	3.00	.35		

Sınıf düzeyine göre üniversite öğrencilerinde ilişki doyumu ve romantik obsesyon arasındaki ilişkinin incelenmesine dair yapılan analiz Tablo 4.15'te verilmiştir. Tabloya göre ilişki doyumu ($f=4,364$; $p<0,05$) ve dış görünüş obsesif kompulsif belirtiler ($f=2,330$; $p<0,05$) sınıf değişkeni üzerinde istatistiksel anlamlılık oluşturmaktadır.

Tablo 4.15'te sınıf düzeyi üzerinde etkisi ölçülen değişkenlerin gruplar arası anlamlılıklarına bakıldığında yapılan post-hoc Tukey testi sonucuna göre;

İlişki doyumu için 'Lisans 4. Sınıf' öğrencileriyle 'Yüksek Lisans 1. Sınıf' öğrencileri aralarında ($p=0,021^*$; $p<0,05$) istatistiksel anlamlılık tespit edilmiştir. Bulguya göre lisans 4. sınıf öğrencilerinin ilişki doyumları yüksek lisans 1. sınıf öğrencilerinden yüksektir. İlişki doyumu sınıf seviyesi düştükçe yükselmektedir.

Dış görünüş obsesif kompulsif belirtiyeye bakıldığında 'Yüksek Lisans 2. Sınıf' öğrencileriyle 'Yüksek Lisans 1. Sınıf' öğrencileri arasında ($p=0,049^*$; $p<0,05$) istatistiksel anlamlılık tespit edilmiştir. Bulguya göre yüksek lisans 2. sınıf öğrencilerinin dış görünüş obsesif kompulsif belirtileri yüksek lisans 1. sınıf öğrencilerinden yüksektir. Dış görünüş obsesyonu sınıf düzeyi arttıkça daha da yükselmektedir.

Tablo 4.16: Romantik İlişki Süresi Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinde İlişki Doyumunu ve Romantik Obsesyon İle Alt Boyutları Arasındaki İlişki

	İlişki Süresi	N	Ort.	Std. Sapma	F Değeri	P Değeri
İlişki Doyumu	3 Ay – 1 Yıl Arası	56	4.02	1.34	2.840	.046
	1-2 Yıl Arası	44	4.19	.96		
	2-3 Yıl Arası	49	4.30	.58		
	4-5 Yıl Arası	44	4.37	.43		
	5 Yıl ve Üzeri	7	4.85	.32		
Romantik İlişki Obsesyon ve Kompulsiyonları	3 Ay – 1 Yıl Arası	56	1.77	.81	2.648	.049
	1-2 Yıl Arası	44	2.00	.77		
	2-3 Yıl Arası	49	1.81	.83		
	4-5 Yıl Arası	44	1.80	.87		
	5 Yıl ve Üzeri	7	1.64	.90		
Partnere Duyulan Sevgi	3 Ay – 1 Yıl Arası	56	1.87	.94	3.850	.024
	1-2 Yıl Arası	44	1.97	.90		
	2-3 Yıl Arası	49	1.74	.90		
	4-5 Yıl Arası	44	1.66	.92		
	5 Yıl ve Üzeri	7	1.57	.89		
İlişkinin Doğruluğu	3 Ay – 1 Yıl Arası	56	1.70	.81	2.167	.060
	1-2 Yıl Arası	44	2.03	.83		
	2-3 Yıl Arası	49	1.91	.93		
	4-5 Yıl Arası	44	1.78	.88		
	5 Yıl ve Üzeri	7	1.60	.88		
Partner Tarafından Sevilme	3 Ay – 1 Yıl Arası	56	1.63	.89	3.751	.029
	1-2 Yıl Arası	44	2.04	.86		
	2-3 Yıl Arası	49	1.85	.91		
	4-5 Yıl Arası	44	1.98	.93		
	5 Yıl ve Üzeri	7	1.46	1.11		
Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti	3 Ay – 1 Yıl Arası	56	2.06	.82	.867	.484
	1-2 Yıl Arası	44	2.07	.59		
	2-3 Yıl Arası	49	2.28	.68		
	4-5 Yıl Arası	44	2.10	.54		
	5 Yıl ve Üzeri	7	2.13	.50		
Ahlaklılık	3 Ay – 1 Yıl Arası	56	1.77	.96	2.348	.056
	1-2 Yıl Arası	44	1.86	.84		
	2-3 Yıl Arası	49	2.24	.85		
	4-5 Yıl Arası	44	1.92	.66		
	5 Yıl ve Üzeri	7	1.67	.89		
Sosyallik	3 Ay – 1 Yıl Arası	56	2.18	.84	.716	.582
	1-2 Yıl Arası	44	2.10	.73		

	2-3 Yıl Arası	49	2.34	.80		
	4-5 Yıl Arası	44	2.16	.80		
	5 Yıl ve Üzeri	7	2.42	.65		
	3 Ay – 1 Yıl Arası	56	2.04	.96		
Duygusal İstikrarlılık	1-2 Yıl Arası	44	2.05	.77	.302	.876
	2-3 Yıl Arası	49	2.19	.87		
	4-5 Yıl Arası	44	2.13	.86		
	5 Yıl ve Üzeri	7	2.21	.68		
	3 Ay – 1 Yıl Arası	56	2.09	1.10		
Yeterlilik	1-2 Yıl Arası	44	2.19	.75	.825	.511
	2-3 Yıl Arası	49	2.34	.90		
	4-5 Yıl Arası	44	2.05	.68		
	5 Yıl ve Üzeri	7	2.32	.60		
	3 Ay – 1 Yıl Arası	56	2.07	1.03		
Dış Görünüş	1-2 Yıl Arası	44	2.10	.95	1.350	.253
	2-3 Yıl Arası	49	2.44	.90		
	4-5 Yıl Arası	44	2.22	.81		
	5 Yıl ve Üzeri	7	1.92	.73		
	3 Ay – 1 Yıl Arası	56	2.12	1.00		
Zekâ	1-2 Yıl Arası	44	2.18	.81	.201	.938
	2-3 Yıl Arası	49	2.23	.91		
	4-5 Yıl Arası	44	2.09	.81		
	5 Yıl ve Üzeri	7	2.25	.88		
	3 Ay – 1 Yıl Arası	56	2.12	1.00		

Romantik ilişki süresine göre üniversite öğrencilerinde ilişki doyumu ve romantik obsesyon arasındaki ilişkinin incelenmesine dair yapılan analiz Tablo 4.16’da verilmiştir. Tabloya göre ilişki doyumu ($f=2,840$; $p<0,05$), romantik ilişki obsesyon kompulsiyonları ($f=2,648$; $p<0,05$), partnere duyulan sevgi obsesyonu ($f=3,850$; $p<0,05$) ve partner tarafından sevilme obsesyonu ($f=3,751$; $p<0,05$) romantik ilişki süresi üzerinde istatistiksel anlamlılık oluşturmaktadır.

Tablo 4.16’da romantik ilişki süresi üzerinde etkisi ölçülen değişkenlerin gruplar arası anlamlılıklarına bakıldığında yapılan post-hoc Tukey testi sonucuna göre;

İlişki doyumu için ‘5 Yıl ve Üzeri’ ile ‘3 Ay ile 1 Yıl Arası’ aralarında ($p=0,049^*$; $p<0,05$) istatistiksel anlamlılık tespit edilmiştir. Bulguya göre 5 yıl ve üzeri romantik ilişki süresine sahip öğrencilerinin ilişki doyumları 3 ay-1 yıl arası romantik ilişki süresine sahip öğrencilerinden yüksektir. İlişki doyumu romantik ilişki süresi arttıkça yükselmektedir.

Romantik ilişki obsesyon ve kompulsiyonları için '1-2 Yıl Arası' ile '5 Yıl ve Üzeri' aralarında ($p=0,050^*$; $p<.05$) istatistiksel anlamlılık tespit edilmiştir. Bulguya göre 1-2 yıl arası romantik ilişki süresine sahip öğrencilerinin romantik ilişkiye dair gösterdikleri obsesyon ve kompulsiyonlar 5 yıl ve daha fazla romantik ilişki süresine sahip öğrencilerinden yüksektir. Öğrencilerin romantik ilişkilerindeki beraberlik süresi artıkça romantik ilişkiye dair gösterdikleri obsesyon ve kompulsiyonlar düşmektedir.

Partnere duyulan sevgi obsesyonu için 5 Yıldan fazla ve 4-5 Yıl Arasındaki süre çerçevesinde aralarında ($p=0,019^*$; $p<.05$) istatistiksel anlamlılık tespit edilmiştir. Bulguya göre 5 yıl ve üzeri romantik ilişki süresine sahip öğrencilerinin partnerlerine duydukları sevgi obsesyonları 4-5 yıl arası romantik ilişki süresine sahip öğrencilerden yüksektir.

Partnerleri tarafından sevilme obsesyonu için '1-2 Yıl Arası' ile '5 Yıl ve Üzeri' aralarında ($p=0,029^*$; $p<.05$) istatistiksel anlamlılık tespit edilmiştir. Bulguya göre 1-2 yıl arası romantik ilişki süresine sahip öğrencilerinin partnerleri tarafından sevilme obsesyonları 5 yıl ve üzeri romantik ilişki süresine sahip öğrencilerinden yüksektir.

Tablo 4.17: Romantik İlişki Türü Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinde İlişki Doymu ve Romantik Obsesyon Alt Boyutları Arasındaki İlişki

	İlişki Türü	N	Ort.	ss	F	P
İlişki Doymu	Sevgili	167	4.37	.88	18.415	.000
	Sözlü/Nişanlı	18	3.09	.73		
	Evli	15	4.08	.53		
Romantik İlişki Obsesyon ve Kompulsyonları	Sevgili	167	1.80	.79	.722	.487
	Sözlü/Nişanlı	18	2.00	.93		
	Evli	15	1.98	1.05		
Partnere Duyulan Sevgi	Sevgili	167	1.78	.90	.377	.687
	Sözlü/Nişanlı	18	1.97	.97		
	Evli	15	1.86	1.08		
İlişkinin Doğruluğu	Sevgili	167	1.81	.83	.538	.585
	Sözlü/Nişanlı	18	1.93	1.03		
	Evli	15	2.03	1.06		
Partner Tarafından Sevilme	Sevgili	167	1.79	.87	1.755	.176
	Sözlü/Nişanlı	18	2.01	1.03		
	Evli	15	2.21	1.18		
Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti	Sevgili	167	2.18	.65	4.162	.017
	Sözlü/Nişanlı	18	1.71	.70		
	Evli	15	2.05	.70		
Ahlaklılık	Sevgili	167	2.00	.84	4.518	.012
	Sözlü/Nişanlı	18	1.37	.90		
	Evli	15	1.88	.84		
Sosyallik	Sevgili	167	2.22	.77	.310	.734
	Sözlü/Nişanlı	18	2.16	.74		
	Evli	15	2.06	1.02		
Duygusal İstikrarlılık	Sevgili	167	2.17	.83	3.537	.031
	Sözlü/Nişanlı	18	1.63	1.00		
	Evli	15	1.93	.91		
Yeterlilik	Sevgili	167	2.22	.85	2.834	.061
	Sözlü/Nişanlı	18	1.70	.81		
	Evli	15	2.21	1.14		
Dış Görünüş	Sevgili	167	2.26	.88	3.890	.022
	Sözlü/Nişanlı	18	1.62	1.17		
	Evli	15	2.20	1.01		
Zekâ	Sevgili	167	2.23	.86	4.148	.017
	Sözlü/Nişanlı	18	1.62	1.11		
	Evli	15	2.01	.66		

Romantik ilişki türüne göre üniversite öğrencilerinde ilişki doyumu ve romantik obsesyon arasındaki ilişkinin incelenmesine dair yapılan analiz Tablo 4.17’de verilmiştir. Tabloya göre ilişki doyumu ($f=18,415$; $p<0,05$), partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtiler ($f=4,162$; $p<0,05$), ahlaklılık obsesyonu ($f=4,518$; $p<0,05$), duygusal istikrarlılık obsesyonu ($f=3,537$; $p<0,05$), dış görünüş obsesyonu ($f=3,890$; $p<0,05$) ve zekâ obsesyonu ($f=4,148$; $p<0,05$) romantik ilişki türü üzerinde istatistiksel anlamlılık oluşturmaktadır.

Tablo 4.17’de romantik ilişki türü üzerinde etkisi ölçülen değişkenlerin gruplar arası anlamlılıkları incelendiğinde post-hoc Tukey test verileri neticesinde;

Öğrencilerin İlişki doyumunda ‘Sevgili’ ve ‘Sözlü/Nişanlı’ aralarında ($p=0,000^*$; $p<.05$) istatistiksel olarak anlamlılık tespit edilmiştir. Sonuçlar sevgili romantik ilişki türüne sahip öğrencilerinin ilişki doyumlarının sözlü/nişanlı romantik ilişki türüne sahip öğrencilerin ilişki doyumundan yüksek olduğunu göstermektedir.

Partnere ilişkin obsesif kompulsif belirti için ‘Sevgili’ ile ‘Evli’ aralarında ($p=0,021^*$; $p<.05$) istatistiksel anlamlılık tespit edilmiştir. Bulguya göre sevgili romantik ilişki türüne sahip öğrencilerinin partnerlerine ilişkin obsesif kompulsif belirtileri evli romantik ilişki türüne sahip öğrencilerinden yüksektir.

Partnere ilişkin ahlaklılık obsesif kompulsif belirti için ‘Sevgili’ ile ‘Evli’ aralarında ($p=0,014^*$; $p<.05$) istatistiksel anlamlılık tespit edilmiştir. Bulguya göre sevgili romantik ilişki türüne sahip öğrencilerin partnerlerine ilişkin ahlaklılık obsesif kompulsif belirtileri evli romantik ilişki türüne sahip öğrencilerden yüksektir.

Partnere ilişkin duygusal istikrarlılık obsesif kompulsif belirti için ‘Sevgili’ ile ‘Sözlü/Nişanlı’ aralarında ($p=0,033^*$; $p<.05$) istatistiksel anlamlılık tespit edilmiştir. Bulguya göre sevgili romantik ilişki türüne sahip öğrencilerin partnerlerine ilişkin duygusal istikrarlılık obsesif kompulsif belirtileri evli romantik ilişki türüne sahip öğrencilerden yüksektir.

Partnere ilişkin dış görünüş obsesif kompulsif belirti için ‘Sevgili’ ile ‘Sözlü/Nişanlı’ aralarında ($p=0,025^*$; $p<.05$) istatistiksel anlamlılık tespit edilmiştir. Bulguya göre sevgili romantik ilişki türüne sahip öğrencilerin partnerlerine ilişkin dış görünüş obsesif kompulsif belirtileri evli romantik ilişki türüne sahip öğrencilerden yüksektir.

Partnere ilişkin zekâ obsesif kompulsif belirti için ‘Sevgili’ ile ‘Sözlü/Nişanlı’ aralarında ($p=0,016^*$; $p<.05$) istatistiksel anlamlılık tespit edilmiştir. Bulguya göre sevgili romantik ilişki türüne sahip öğrencilerin partnerlerine ilişkin zekâ obsesif kompulsif belirtileri evli romantik ilişki türüne sahip öğrencilerden yüksektir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA

Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin ilişki doyumunun romantik obsesyonlarla ilişkisinin incelenmesidir. Bireyler romantik ilişkilerine yönelik akılcı olmayan inançlar geliştirebilir. Geliştirdikleri bu inançlar bireyin ilişki doyumunu ve içinde bulunduğu ilişkiye yönelik duygu ve davranışlarını etkileyebilir. Etkilenen bu duygu ve davranışların üniversite öğrencilerindeki etkilerinin ortaya konulması araştırmanın ilgili amaçları arasındadır.

Araştırma bulguları incelendiğinde ilk olarak üniversite öğrencilerinin ilişki doyumu yükseldikçe ilişkiye dair obsesyon ve kompulsiyonlar düşmektedir. Ayrıca ilişki doyumu yükseldikçe partnere karşı duyulan sevgi obsesyonu, ilişki doğruluğu, partner tarafından sevilme obsesyonları düşmektedir. Romantik obsesyona dair en fazla çalışan araştırmacılardan biri olan Doron ve arkadaşları (2012) da benzer sonuçlara ulaşmışlardır. Yaptıkları bir araştırmada OKB, diğer psikopatolojiler ve kaygılı bağlanma gruplarını incelemişlerdir. Elde ettikleri sonuca göre romantik ilişkiye dair obsesyonları içeren OKB, depresyon ve ilişki doyumsuzluğunu diğerlerine kıyasla daha fazla yordamaktadır (Doron vd., 2012). Benzer şekilde yine Doron ve arkadaşları (2014)'nın yürüttükleri çalışmaya göre romantik obsesyonu olan bireylerin ilişkilerinden aldıkları cinsel doyum düşüktür. İlişki doyumunda önemli bir yere sahip olan cinsel doyumun düşük olması, romantik obsesyon ve ilişki doyumu arasındaki negatif yönlü korelasyonu destekler niteliktedir. Erken dönem şemalar ve ilişki doyumuna dair yapılan araştırmalar erken dönemde geliştirilen uyumsuz şemaların ilişki doyumuna negatif yönde etki ettiğini bildirmektedir (Rafaeli vd., 2013). Bununla beraber romantik obsesyonların ise erken dönem uyumsuz şemalarla ilişkili olduğu yönünde çalışma bulguları mevcuttur. Ülkemizde yapılan bir araştırmada katılımcıların romantik obsesyonlarını anlamlı düzeyde yordayan şema alanları zedelenmiş özerklik ve aşırı tetikte olma olarak tespit edilmiştir (Bakçepinar, 2019). Bu bulgulardan hareketle erken dönem uyumsuz şemalar, romantik obsesyon ve ilişkiden alınan doyumun birbiri ile ilişkili olduğu görülmektedir. Yapılan bir başka araştırmada akılcı olmayan inançlar ve ilişki doyumu arasındaki ilişki incelenmiştir. Elde edilen veriler sonucunda ilişkideki bireyler akılcı olmayan inançlara sahip olduğunda kişilerin ilişkiden sağladıkları doyumun düşük olduğunu ortaya

koymaktadır (Eken, 2019). Romantik obsesyonu olan bireylerde de ilişkiye dair çarpık bilişlerin söz konusu olmasının ilişkiden alınan doyumunu düşürebileceğini düşündürmektedir. Dönerce (2018) tarafından yapılan bir araştırmada OKB teşhisi konmuş hastaların ilişki doyumları ve yaşamsal kalite düzeyleri incelenmiştir. Araştırmacının elde ettiği veriler OKB tanısı almış hastalarda ilişkiden alınan doyumun düşük olduğu yönündedir. Benzer şekilde Batman Kavak (2020) tarafından yapılan araştırmada da üniversite öğrencilerinin erken dönemdeki uyumsuz şemalar, romantik obsesyon ve ilişki doyumunu arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular romantik ilişkiye dair obsesyon ve ilişki doyumunu arasında negatif yönlü ilişki olduğu yönündedir.

Araştırmanın bir diğer bulgusu da üniversite öğrencilerinde ilişki doyumunu yükseldikçe partnere ilişkin obsesyon ve kompulsiyonlar düşmektedir. Aynı zamanda ilişki doyumunu yükseldikçe sosyallik ve duygusal istikrarlılık obsesyon ve kompulsiyonları düşmektedir. Araştırma bulgusuyla benzer sonuçlara Doron ve arkadaşları (2012) da ulaşmıştır. Doron ve arkadaşlarının araştırması sonucunda partner odaklı obsesif-kompulsif belirtilerin ve romantik ilişkinin ilişki memnuniyetsizliği, stres, belirtilerine ve güvensiz bağlanma örüntülerine anlamlı düzeyde etki ettiğine ulaşılmıştır. Kaygılı bağlanmanın partner odaklı obsesyon ve kompulsiyonların gelişmesinde önemli bir yeri olduğu düşünülmektedir. Trak (2016) tarafından gerçekleştirilen araştırmada hatırlanan ebeveyn ilgisi, yetişkin bağlanma biçimleri ve partnere bağlı benlik değerinin romantik ilişki ve partner temalı obsesif kompulsif bozukluk semptomları ile ilişkisi incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular soğuk ve reddedici tutuma sahip ebeveynlerin çocuklarının kaygılı bağlanma örüntüleri geliştirdikleri, bu durumun partnere yönelik obsesyona ve ilişki doyumsuzluğuna neden olduğu yönündedir. Yine Trak (2016)'nın Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirtiler Ölçeği'ne dair yaptığı incelemede, ölçeğin ilişkiye dair memnuniyetsizliği anlamlı düzeyde yordadığı görülmüştür. Buradan hareketle partnere ilişkin obsesyon ve kompulsiyonlar ile ilişkiden alınan doyum arasında negatif ilişki olmasının literatürle uyumlu olduğu görülmektedir.

Çalışmada üniversite öğrencilerinin içinde bulunduğu romantik ilişkiye dair obsesyon ve kompulsiyonları yükseldikçe bireylerin partnerlerine dair gösterdikleri obsesif kompulsif semptomlarda artmaktadır. Aynı durum romantik ilişki obsesyon ve

kompulsiyonları alt boyutları (ilişkinin doğruluğu, partner tarafından sevilme) ile partnere ilişkin obsesif kompulsif belirti alt boyutları (ahlaklılık, duygusal istikrar, yeterlilik, dış görünüm, sosyallik, zekâ) için de geçerlidir. Trak (2016) tarafından Romantik İlişki Obsesyon ve Kompulsiyonları Ölçeği ve Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği için bildirilen psikometrik özelliklerde iki değişkenin anlamlı ve pozitif yönden ilişkisi olduğuna ulaşılmıştır. Böylelikle bireylerin ilişkiye yönelik obsesyonları arttıkça partnere yönelik obsesyonlarının artması da beklenen bir durumdur. Doron ve arkadaşları (2012)'na göre kaygılı bağlanma kişinin ruminatif düşünme eğilimini arttırarak kişinin hem ilişkiye hem de partnerine karşı obsesyon geliştirmesini sağlamaktadır. Bu nedenle romantik ilişki ve partnere yönelik obsesyon arasında pozitif ilişki olduğu düşünülmektedir. Abak (2019) tarafından yürütülen araştırmada 18-30 yaş arası 689 kişiden toplanan verilere göre partnere karşı oluşan obsesif kompulsif semptomlar bireylerin içinde bulunduğu romantik ilişkide ki obsesif kompulsif semptomlara pozitif açıdan etki etmektedir.

Cinsiyet durumuna göre üniversite öğrencilerinde ilişki doyumu ve romantik obsesyon arasındaki ilişkinin incelenmesine dair yapılan analize göre anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Araştırmada kadınların ilişki doyumu, romantik ilişki obsesyonları, partnerlerine duydukları sevgi obsesyonu ve partnerleri tarafından sevilme obsesyonu puan ortalamaları erkeklerden daha yüksektir. Bunların yanında erkeklerin partnere ilişkin obsesif kompulsif belirti puanları ortalaması kadınlardan yüksektir. Araştırma bulgusuyla benzer neticeye Doron ve arkadaşlarının (2012) ele aldığı araştırmada da ulaşılmıştır. Araştırmada kadınların ilişki doyumları erkeklerden daha yüksek çıkmıştır. Aynı araştırmada erkeklerin partnerlerine karşı obsesif kompulsif belirti düzeyleri kadınların belirti düzeyinden daha yüksek çıkmıştır. Rafael ve arkadaşlarının (2013) gerçekleştirdiği çalışmada da katılımcı kadın bireylerin ilişki doyumu erkeklerden daha yüksek çıkarken erkeklerin obsesyonları kadınlardan daha yüksek bulunmuştur. Fakat Doron öncülüğünde gerçekleştirilen (2014) başka çalışmada ise erkeklerin ilişki doyumları kadınlardan yüksek çıkarken kadınların obsesif kompulsif inançları erkeklerden daha yüksek bulunmuştur. Bakçepinar'ın (2019) gerçekleştirdiği araştırmada da kadınların ilişki doyumları erkeklerin ilişki doyumunda daha yüksek olarak bulunmuştur. Aynı araştırmada erkeklerin obsesif kompulsif belirti düzeyleri kadınlardan daha yüksek çıkmıştır. Eken (2019) tarafından yapılan başka bir araştırmada da kadınların ilişki doyumları erkeklerin ilişki doyumundan daha yüksek

çıkıştır. Dönerce'nin (2018) gerçekleştirdiği çalışmada OKB tanısı konmuş hastaların ilişki doyumları ve yaşam kalitesi düzeyleri incelenmiştir. Araştırmaya göre kadınların ilişkiden aldığı doyum erkeklere oranla yüksek çıkmıştır. Benzer şekilde Batman Kavak (2020) tarafından yapılan araştırmada da üniversite öğrencilerinde erken dönem uyumsuz şemalar, romantik obsesyon ve ilişki doyumunu arasındaki ilişki ele alınmıştır. Araştırmada kadınların ilişki doyumları erkeklerin ise romantik obsesyon düzeyleri anlamlı biçimde yüksek bulunmuştur.

Sınıf düzeyine göre üniversite öğrencilerinde ilişki doyumunu ve romantik obsesyon arasındaki ilişkinin incelenmesine dair yapılan analize göre anlamlı ilişki bulunmuştur. Araştırmada lisans 4. sınıf öğrencilerinin ilişki doyumları yüksek lisans 1. sınıf öğrencilerinden yüksektir. İlişki doyumunu sınıf seviyesi düştükçe yükselmektedir. İlgili literatür incelendiğinde sınıf düzeyi değişkeninin incelendiği araştırmaların sayısının çok sınırlı olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda ilgili bulgu eğitim düzeyi değişkeninin incelendiği araştırmalar ile desteklenmiştir. Eken (2019) tarafından yapılan araştırmada da ise araştırma bulgumuzdan farklı olarak eğitim seviyesi ile ilişki doyumunu arasında doğrusal anlamlı ilişkiye ulaşılmıştır. Feeney'in (2002) gerçekleştirdiği çalışmada ilişki doyumunu bireylerin eğitim seviyesi karşılaştırıldığında sonuç olarak doğrusal bir ilişki tespit edilmiştir. Yine benzer şekilde Stackert ve Bursik (2003) gerçekleştirdiği çalışmada da bireylerin ilişki doyumuna ve eğitim düzeyine odaklanılmış sonuç olarak değişkenlerin anlamlı ilişki gösterdiğine ulaşılmıştır.

İlişki süresine göre üniversite öğrencilerinde ilişki doyumunu ve romantik obsesyon arasındaki ilişkinin incelenmesine dair yapılan analize göre anlamlılık tespit edilmiştir. Bulguda 5 yıl üzeri romantik ilişki süresine sahip öğrencilerinin ilişki doyumları 3 ay-1 yıl arası romantik ilişki süresine sahip öğrencilerinden yüksektir. İlişki doyumunu romantik ilişki süresi arttıkça yükselmektedir. Aynı zamanda 1-2 yıl arası romantik ilişki süresine sahip öğrencilerinin romantik ilişkilerinde meydana gelen obsesyon ve kompulsiyonları 5 yıl ve daha fazla romantik ilişki süresine sahip öğrencilerinden yüksektir. Bireylerin içinde bulunduğu romantik ilişkilerinin süresi ne kadar uzarsa gösterilen romantik obsesyon ve kompulsiyonlar düşmektedir. Araştırma bulgusuyla benzer sonuçlara Doron öncülüğünde (2013) gerçekleştirilen çalışmada da ulaşılmıştır. Araştırmada romantik ilişki süresi ile ilişki doyumunu arasında doğrusal ilişkiye

ulaşılmıştır. Yine Doron ve arkadaşlarının (2012) gerçekleştirdiği çalışmada bireylerdeki romantik ilişki obsesyonunun ilişkinin süresinin artması durumunda yükseldiğine ulaşılmıştır. Batman Kavak (2020) tarafından yapılan araştırmada da ilişki süresiyle ilişki doyumunun doğrusal bir ilişkide olduğu ortaya konmuştur. Aynı zamanda Bakçepınar (2019) gerçekleştirdiği çalışmada bireylerdeki ilişki doyumu üzerinde ilişkinin süresi önemli değişken olarak görülmektedir. Eken (2019) tarafından yapılan başka bir araştırmada da ilişki süresi ile ilişki doyumu arasında doğrusal, romantik obsesyon ile ters ilişki bulgulanmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Üniversite öğrencilerinde ilişki doyumu ve romantik obsesyon ilişkisinin incelendiği bu araştırmada aşağıda yer alan sonuçlar elde edilmiştir.

- Araştırmaya katılım sağlayan 100 kadın ve 100 erkek bireyden oluşan 200 katılımcının %28'i 3 ay ile 1 yıl arasında devam eden aktif romantik ilişkide bulunduğunu ifade ederken %24,5'i 2-3 yıl arası, %22'si 1-2 yıl arası, %22'si 4-5 yıl arası ve %3,5'i de 5 yıl ve üzerinde devam eden aktif romantik ilişki içinde olduğunu belirtmiştir.
- Sevgili romantik ilişki türüne sahip olan katılımcıların ilişki doyumları sözlü/nişanlı romantik ilişki türüne sahip katılımcılardan yüksektir.
- Sevgili romantik ilişki türüne sahip katılımcıların partnerlerine ilişkin obsesif kompulsif belirtileri evli romantik ilişki türüne sahip katılımcılardan yüksektir.
- Katılımcıların romantik obsesif kompulsif belirtileri ve ilişki doyumları arasında negatif yönlü ilişki olduğu gözlenmiştir. Buna göre kişinin sahip olduğu romantik obsesyonlar arttıkça ilişkiden alınan doyum düşmektedir.
- Partnere ilişkin sevgi obsesyonu ve ilişki doyumu arasında negatif yönlü ilişki vardır. Buna göre kişinin partnerinin sevgisine dair obsesyonları arttıkça ilişkiden aldığı doyum düşmektedir.
- Romantik ilişkiye dair obsesyon ve partnere ilişkin obsesyon arasında pozitif yönlü ilişki vardır. Kişinin ilişkisine ve partnerine dair obsesyonlarının paralel olarak var olduğu sonucuna varılmıştır.
- Romantik ilişkide geçirilen süre arttıkça ilişkiden sağlanan doyum artmaktadır.
- Romantik ilişkide geçirilen süre arttıkça romantik obsesyon azalmaktadır.
- Kadın katılımcıların ilişkiden aldıkları doyum, romantik ilişkiye dair obsesyon ve partnerleri tarafından sevilme obsesyonları erkeklere kıyasla daha yüksektir. Erkek katılımcıların ise partnere ilişkin obsesif belirtileri kadınlara kıyasla daha yüksektir.

Araştırma sonuçlarına göre yapılabilecek öneriler şu şekildedir:

- Romantik obsesyonun ilişki doyumu üzerindeki olumsuz etkisi bu çalışma ve ilgili literatürle desteklenmektedir. Bu nedenle klinik uygulamalarda ilişki

doyumsuzluğu durumu yaşayan danışanların romantik obsesyon yaşantılarının sorgulanması önerilmektedir.

- Yapılan bilimsel araştırmalar romantik obsesyon durumunun kaygılı bağlanma ve erken dönem uyumsuz şemalarla ilişkisini bildirmektedir. Klinik uygulamalarda romantik obsesyonu olan danışanların bağlanma öykülerinin sorgulanması ve buna yönelik çalışmalarda bulunulması önerilmektedir.
- İlişi doyumunun cinsel doyum ve yaşam kalitesi ile olan ilişkisi araştırmalarla desteklenmektedir. Sağlıklı bir romantik ilişi kurabilmek kişinin yaşam kalitesi gibi önemli bir değerini etkilemektedir. Bu sebeple ergenlik ve ilk yetişkin dönemindeki bireylere sağlıklı yakın ilişkiler konusunda farkındalık çalışmaları yapılması önerilmektedir.
- OKB'nin bir alt türü olan romantik obsesyonlara dair yapılan bilimsel araştırmalar oldukça sınırlıdır. Romantik obsesyona dair daha derin bilginin literatüre kazandırılması için araştırmacıların bu konuyla ilgili çalışması önerilmektedir.
- Bu araştırmanın örneklemi 200 kişi ile sınırlıdır. Bundan sonra yapılacak araştırmalarda farklı kültürlerde ve daha geniş örneklem grupları ile çalışılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Abak, E. (2019). Ruminatif düşünme stili, beden algısı ve sosyal görünüş kaygısının romantik ilişki ve partner odaklı obsesif kompulsif semptomlarla ilişkisi. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. Ankara
- Abbey, R. D., Clopton, J. R. & Humphreys, J. D. (2007). Obsessive–compulsive disorder and romantic functioning [Obsesif kompulsif bozukluk ve romantik işlevsellik]. *Journal of Clinical Psychology*, 63(12), 1181–1192
- Ainsworth, M. Blehar, M. C., Waters, E. (1978). Patterns of attachment: psychological study of the strange situation [Bağlanma kalıpları: garip durumun psikolojik bir incelemesi]. Hillsdale, NJ: Erlbaum
- Aksaray, G., Yelken, B., Kaptanoğlu, C., Oflu, S. & Ozaltın, M. (2001). Sexuality in women with obsessive compulsive disorder [Obsesif kompulsif bozukluğu olan kadınlarda cinsellik]. *Journal of Sex and Marital Therapy*, 27, 273–277
- Alıcı, D. (2014). Obsesif kompulsif bozukluk hastalarında oksidatif metabolizmanın ve oksidatif DNA hasarının incelenmesi. Gaziantep Üniversitesi. Tıpta Uzmanlık Tezi. Gaziantep
- American Psikiyatri Birliği, (2013). Ruhsal bozuklukların tanısall ve sayımsal elkitabı, beşinci baskı (DSM-5). Tanı Ölçütleri Başvuru El Kitabı, (E. Köroğlu, Çev.), Hekimler Yayın Birliği, Ankara
- Angermeyer, M. C. (2004). Public beliefs about and attitudes towards people with mental illness: a review of population studies [Ruhsal hastalığı olan kişiler hakkında halkın inançları ve tutumları: nüfus araştırmalarının gözden geçirilmesi]. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 113(3), 163-79
- Argyle, M. (2001). The psychology of happiness [Mutluluk psikolojisi] (2nd ed.). New York, NY, US: Routledge
- Atak, H., & Taştan, N. (2012). Romantik ilişkiler ve aşk. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 4(4), 520-546

- Atalay, H., Atalay, F., Karahan, M. & Çalışkan, M. (2008). Early maladaptive schemas activated in patients with obsessive compulsive disorder: a cross-sectional study [Obsesif kompulsif bozukluğu olan hastalarda aktive olan erken dönem uyumsuz şemalar: kesitsel bir çalışma]. *International Journal of Psychiatry in Clinical Practice*, 20, 1-12
- Bahadır, Ş. (2006). Romantik ilişkilerde bağlanma stilleri, çatışma çözme stratejileri ve olumsuz duygu durumu düzeltme arasındaki ilişki. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara
- Bakçepinar, E. (2019). Romantik ilişki ve partner temalı obsesyon ve kompulsiyonların şema alanları açısından incelenmesi. Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara
- Batman Kavak, C. (2020). Üniversite öğrencilerinde erken dönem uyumsuz şemalar ile romantik ilişkilerde obsesif kompulsif belirtiler ve ilişki doyumu arasındaki ilişki. Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul
- Bayar, R. & Yavuz, M. (2008). Obsesif kompulsif bozukluk. İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi. Sürekli Tıp Eğitimi Etkinlikleri. Sempozyum Dizisi. 62, 185-192
- Beşiroğlu, L., Uğuz, F., Sağlam, M., Yılmaz, E., Ağargün, M. Y. & Aşkın, R. (2007). Obsesif kompulsif bozuklukta yaşam kalitesi ile ilişkili etkenler. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 8, 5-13
- Blais, M. R., Sabourin, S., Boucher, C. & Vallerand, R. J. (1990). Toward a motivational model of couple happiness [Çift mutluluğunun motivasyonel bir modeline doğru]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 59(5), 1021-1031
- Braithwaite, S. R., Delevi, R., & Fincham, F. D. (2010). Romantic relationships and the physical and mental health of college students [Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkileri ve fiziksel ve zihinsel sağlığı]. *Personal Relationships*, 17(1), 1-12

- Cebeci, B. (2019). Evlilik doyumunun eş desteği ve ilişki içerikli obsesif-kompulsif semptomlar ile ilişkileri. Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul
- Christensen, A. & Shenk, J. (1991). Communication, conflict, and psychological distance in non-distressed, clinic and divorcing couples [Sıkıntılı olmayan, klinik ve boşanmış çiftlerde iletişim, çatışma ve psikolojik mesafe]. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 59, 458-463
- Collins, W. A. (2003). More and myth: the developmental significance of romantic relationships during adolescence [Daha fazlası ve mit: ergenlik döneminde romantik ilişkilerin gelişimsel önemi]. *Journal of Research on Adolescence*, 13(1), 1-24
- Çırakoğlu, O. C., & Tezer, E. (2010). Kontrol odağı ve eleştirel düşünmenin üniversite öğrencilerinin ilişki doyumsuzluklarına verdikleri tepkiler üzerindeki yordayıcı rolü. *Türk Psikoloji Yazıları*, 13(26), 29-41
- Diener, E., Gohm, C. L., Suh, E., Oishi, S. (2000). Similarity of the relations between marital status and subjective well-being across cultures [Medeni durum ve öznel iyi oluş arasındaki ilişkilerin kültürler arası benzerliği]. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 31(4), 419-436
- Doron, G., Derby, D. & Szepsenwol, O. (2014). Relationship obsessive compulsive disorder (ROCD): a conceptual framework [İlişki obsesif kompulsif bozukluğu (ROCD): kavramsal bir çerçeve]. *Journal of Obsessive-Compulsive and Related Disorders*, 3, 169-180
- Doron, G., Derby, D., Szepsenwol, O. & Talmor, D. (2012). Tainted love: exploring relationship-centered obsessive compulsive symptoms in two non-clinical cohorts [Kusurlu aşk: klinik olmayan iki kohortta ilişki merkezli obsesif kompulsif semptomları keşfetmek]. *Journal of Obsessive Compulsive and Related Disorders*, 1, 16-24
- Doron, G., Derby, D., Szepsenwol, O. & Talmor, D. (2012b). Flaws and all: exploring partner-focused obsessive-compulsive symptoms [Kusurlar ve hepsi: partner

odaklı obsesif-kompulsif semptomları keşfetmek]. *Journal of Obsessive Compulsive and Related Disorders*, 1, 234-43

Doron, G., Derby, D., Szepsenwol, O., Nahaloni, E. & Moulding, R. (2016). Relationship obsessive-compulsive disorder: interference, symptoms and maladaptive beliefs [İlişki obsesif-kompulsif bozukluğu: müdahale, belirtiler ve uyumsuz inançlar]. *Front Psychiatry*. 7, 58-67

Doron, G., Mizrahi, M., Szepsenwol, O. and Derby, D. (2014). Right or flawed: relationship obsessions and sexual satisfaction [Doğru veya kusurlu: ilişki takıntıları ve cinsel tatmin]. *J Sex Med*, 11(9), 2218-2224

Doron, G., Moulding, R., Kyrios, M., Nedeljkovic, M. & Mikulincer, M. (2009). Adult attachment insecurities are related to obsessive compulsive phenomena [Yetişkin bağlanma güvensizlikleri, obsesif kompulsif fenomenlerle ilgilidir]. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 28, 1022-1049

Doron, G., Szepsenwol, O., Karp, E. & Gal, N. (2013). Obsessing about intimate-relationships: testing the double relationship-vulnerability hypothesis [Yakın ilişkilere takıntılı olmak: ikili ilişki-güvenlik açığı hipotezini test etmek]. *Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry* 44, 433-440

Dönerce, A. (2018). Obsesif kompulsif bozukluk (OKB) tanısı almış hastalarda yaşam kalitesi, romantik ilişki doyumu ve ilişki niteliğinin arasındaki ilişkinin incelenmesi. Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul

Dönmez, A. (Ed.). (2009). Yakın ilişkiler psikolojisi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım

Eken, Ö. (2019). Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ve ilişki doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi. Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul

Ellis, A. (1986). Rational-emotive therapy applied to relationship therapy [İlişki terapisine uygulanan akılcı-duygusal terapi]. *Journal of Rational-Emotive Therapy*, 4(1), 4-21

- Erikson, E. (1968). Identity, youth and crisis [Kimlik, gençlik ve kriz]. New York: W.Norton
- Erikson, E. H. (1963). Childhood and society [Çocukluk ve toplum]. (2nd Ed.). New York: Norton
- Erikson, E. H., Erikson, J. M. and Kivnick, H. Q. (1989). Vital involvement in old age [Yaşlılıkta hayati tutulum]. W. W. Norton & Company
- Feeney, J. A. (2002). Attachment, marital interaction and relationship satisfaction: a diary study [Bağlanma, evlilik etkileşimi ve ilişki memnuniyeti: bir günlük çalışması]. *Personal Relationships* , 9, 39-55
- Fincham, F. D. (1993). Assessing dysfunctional cognition in marriage: a reconsideration of the relationship belief inventory [Evlilikte işlevsel olmayan bilişin değerlendirilmesi: ilişki İnanç Envanteri'nin yeniden gözden geçirilmesi]. *Psychological Assessment*, 5(1), 92-101
- Freud, S. (1896). Further remarks on the neuro-psychoses of defence [Savunmanın nöro-psikozları üzerine ilave açıklamalar]. *SE*. 3, 157-185
- Freud, S. (1997). Saplantı nevrozuna yatkınlık (nevroz seçimi sorununa bir katkı), (S. Budak, Çev.). Ankara: Öteki Yayınları, (Orijinal Baskı Tarihi 1913)
- Gottman, J. ve Silver, N. (2014). Evliliği sürdürmenin yedi ilkesi (E. Deniz, Çev.). İstanbul: Varlık Yayınları
- Guidano, V. & Liotti, G. (1983). Cognitive processes and emotional disorders [Bilişsel süreçler ve duygusal bozukluklar]. New York: Guilford
- Günay, S. (2007). Evlilik çatışması, nedensellik-sorumluluk yüklemeleri, eşlerin evlilik ilişkisinden sağladıkları genel doyuma ilişkin görüşleri ve evliliğe ilişkin değerlendirmeler arasındaki ilişkiler. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. Ankara
- Harvey, J. & Wenzel, A. (2001). Close romantic relationships: maintenance and enhancement [Yakın romantik ilişkiler: bakım ve geliştirme]. Lawrence Erlbaum Associates Publishers

- Hazan, C. & Shaver, P. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process [Romantik aşk, bir tutkunluk süreci olarak kavramsallaştırılmıştır]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(3), 511-524
- Hendrick, S. S. (1988). A generic measure of relationship satisfaction [İlişki memnuniyetinin genel bir ölçüsü]. *Journal of Marriage and Family* 93-98, <https://www.jstor.org/stable/352430>
- Himle, J. A., Taylor, R. J., Nguyen, A. W., Williams, M. T., Lincoln, K. D., Taylor, H. O. & Chatters, L. M. (2017). Family and friendship networks and obsessivecompulsive disorder among african americans and black caribbeans [Afrikalı Amerikalılar ve siyah Karayipler arasında aile ve arkadaşlık ağları ve obsesif kompulsif bozukluk]. *Behavioral Therapy*, 40(3), 99-105
- Honjo, S., Hirano, C. & Murase, S. (1989). Obsessive compulsive symptoms in childhood and adolescence [Çocukluk ve ergenlik döneminde obsesif kompulsif belirtiler]. *Acta Psychiatrica*, 80, 83-91
- Hovardaoğlu, S. (1996). Sosyal mübadele: evlilikle ilgili değerlendirmelere etkisi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 11 (36), 12-24
- Kalkan, M. ve Yalçın, İ. (2012). Evlilik öncesi dönem ve romantik ilişkiler. Evlilik Öncesi Psikolojik Danışma. Ankara: Anı Yayıncılık
- Kıvırcık, Akdede, B. B., Alptekin, K., Akvardar, Y. & Kitiş, A. (2005). Obsesif kompulsif bozuklukta yaşam kalitesi: bilişsel işlevler ve klinik bulgular ile ilişkisi. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 16(1), 13-9
- Knee, C. R., Lonsbary, C., Canevello A. & Patrick, H. (2005). Self-determination and conflict in romantic relationships [Romantik ilişkilerde kendi kaderini tayin etme ve çatışma]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 89(6), 997-1007
- Lin, Y.-H. W., Rusbult, C. E. (1995). Commitment to dating relationships and cross-sex friendships in America and China [Amerika ve Çin'de flört ilişkilerine ve Çapraz seks arkadaşlıklarına bağlılık]. *Journal of Social and Personal Relationships*, 12(1), 7-26

- Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation [İnsan motivasyonu teorisi]. *Psychological Review*, 50(4), 370-396
- McWilliams, N. (2014). Psikanalitik tanı- klinik süreç içinde kişilik yapısını anlamak. (E. Kalem, Çev.) İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları
- Mikulincer, M. & Goodman, G. S. (2006). Dynamics of romantic love: attachment, caregiving, and sex [Romantik aşkın dinamikleri: bağlanma, bakım verme ve seks]. New York: Guilford Press
- Myhr, G., Sookman, D. & Pinard, G. (2004). Attachment security and parental bonding in adults with obsessive-compulsive disorder: a comparison with depressed out-patients and healthy controls [Obsesif kompulsif bozukluğu olan yetişkinlerde bağlanma güvenliği ve ebeveyn bağı: depresif ayaktan hastalar ve sağlıklı kontrollerle bir karşılaştırma]. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 109, 447-456
- Neto, F. and Pinto, M. (2015). Satisfaction with love life across the adult life span [Yetişkin yaşam süresi boyunca aşk hayatından memnuniyet]. *Applied Research in Quality of Life*, 10, 289-304
- Özaydınlık, Ş. (2014). Evli çiftlerin evlilik uyumu ile kişilik özellikleri ve romantik ilişkilerindeki sosyal ilgilinin incelenmesi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul
- Rafaeli, E., Bernstein, D. P. & Young, J. E. (2013). Şema terapi ayırıcı özellikler. (M. Şaşıoğlu, Çev.) İstanbul: Psikonet Yayınları. (Orijinal çalışma basım tarihi: 2010)
- Raley, R. K. & Sullivan, M. K. (2010). Social-contextual influences on adolescent romantic involvement: the constraints of being a numerical minority [Ergen romantik katılımı üzerindeki sosyal-bağlamsal etkiler: sayısal azınlık olmanın kısıtlamaları]. *Sociological Spectrum*, 30, 65-89
- Rasmussen, S. and Eisen, J. L. (1989). Clinical features and phenomenology of obsessive compulsive disorder [Obsesif kompulsif bozukluğun klinik özellikleri ve fenomenolojisi]. *Psychiatric Annals*, 19, 67-73

- Rasmussen, S. and Tsuang, M. (1986). Clinical characteristics and family history in DSM-III obsessive-compulsive disorder [DSM-III obsesif kompulsif bozuklukta klinik özellikler ve aile öyküsü]. *American Journal of Psychiatry*, 143, 317-322
- Renaud, C., Byers, E. S., Pan, S. (1997). Sexual and relationship satisfaction in mainland China [Çin anakarasında cinsellik ve ilişki doyumu]. *Journal of Sex Research*, 34(4), 399–410
- Riggs, D. S., Hiss, H. and Foa, E. B. (1992). Marital distress and the treatment of obsessive compulsive disorder [Evlilik sıkıntısı ve obsesif kompulsif bozukluk tedavisi]. *Behavior Therapy*, 23(4), 585-597
- Rusbult, C. E. (1980). Commitment and satisfaction in romantic associations: a test of the investment model [Romantik birlikteliklerde bağlılık ve tatmin: yatırım modelinin bir testi]. *Journal of Experimental Social Psychology*, 16(2), 172–186
- Rusbult, C. E., Zembrodt, I. M. & Gunn, L. K. (1982). Exit, voice, loyalty, and neglect: responses to dissatisfaction in romantic involvements [Çıkış, ses, sadakat ve ihmal: romantik ilişkilerde memnuniyetsizliğe verilen tepkiler]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 43(6), 1230–1242
- Saraç, A. (2013). Üniversite öğrencilerinin romantik ilişki doyumunu yordamada akılcı olmayan inançlar ve evlilik öncesi ilişki algılarının rolü. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Adana
- Sarı, T. (2008). Üniversite öğrencilerinde romantik ilişkilerle ilgili akılcı olmayan inançlar, bağlanma boyutları ve ilişki doyumu arasındaki ilişkiler. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara
- Sarı, T. & Owen, F. (2016). Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançların ve bağlanma boyutlarının ilişki doyumu üzerindeki yordayıcı rolünün incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37, 204-216

- Schwartzman, C. M., Boisseau, C. L., Sibrava, N. J., Mancebo, M. C., Eisen, J. L. & Rasmussen, S. A. (2017). Symptom subtype and quality of life in obsessivecompulsive disorder [Obsesif kompulsif bozuklukta semptom alt tipi ve yaşam kalitesi]. *Psychiatry Research*, 249, 307-310
- Stackert, R.A., Bursik, K. (2003). Why am i unsatisfied? adult attachment style, gendered irrational relationship beliefs, and young adult romantic relationship satisfaction [Neden memnun değilim? yetişkin bağlanma stili, cinsiyete dayalı mantıksız ilişki inançları ve genç yetişkin romantik ilişki doyumu]. *Personality and Individual Differences*, 34,1419- 1429
- Storch, E. A., Abramowitz, J. S. & Goodman, W. K. (2008). Does obsessivecompulsive disorder belong among the anxiety disorders in DSM-V [DSM-V'deki anksiyete bozuklukları arasında obsesif kompulsif bozukluk mu var]. *Depression and Anxiety*, 25, 326–347
- Tamam, L. ve Demirkol, M. E. (2019). Obsesif kompulsif bozukluk ve ilişkili bozukluklar. *Bütüncül Tıp: Birinci Basamakta ve Aile Hekimliğinde Güncel Tanı-Tedavi*, 1678-1680
- Taştan, M. F. (2015). Obsesif kompulsif bozukluk hastalarında peroksiredoksin-1 ve ürotensin-2 düzeylerinin incelenmesi. Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi. Tıpta Uzmanlık Tezi. Gaziantep
- Thibaut, J. W. and Kelley, H. H. (1961). The social psychology of groups [Grupların sosyal psikolojisi]. New York: John Wiley&Sons
- Trak, E. (2016). Hatırlanan ebeveyn ilgisi, yetişkin bağlanma biçimleri ve partnere bağlı benlik değerinin romantik ilişki ve partner temalı obsesif kompulsif bozukluk semptomları ile ilişkisi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara
- Yalçın, H. (2014). Evlilik uyumu ile sosyodemografik özellikler arasındaki ilişki. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 250-261
- Yıldırım, B. (2017). The influences of attachment styles, personality characteristics, social comparasion and reassurance seeking on ROCD symptoms [OKB

belirtilerinde bağlanma stilleri, kişilik özellikleri, sosyal karşılaştırma ve güvence arayışının etkileri]. Orta Doğu Teknik Üniversitesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara

Yılmaz, B. (2018). Obsesif kompulsif bozukluk tedavisinde güncel yaklaşımlar. *Lectio Scientific Journal of Health and Natural Sciences*, 1(2), 21- 42

Yılmaz, M. A. (2016). Öğretmen çocuklarının mükemmeliyetçilik düzeyleri ile obsesif kompulsif belirtileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul

EKLER

EK-A

DEMOGRAFİK BİLGİ FORMU

1. Yaşınız:

2. Cinsiyetiniz: () Kadın () Erkek

3. Sınıf Düzeyiniz () Lisans 1 () Lisans 2 () Lisans 3 () Lisans 4 () Yüksek Lisans
1 () Yüksek Lisans 2

4. Süreğiden romantik bir ilişkiniz var mı? () Evet () Hayır

*** Cevabınız evet ise ne kadar süredir devam etmekte olduğunu belirtiniz**

3 Ay – 1 Yıl Arası ()

1-2 Yıl Arası ()

2-3 Yıl Arası ()

4-5 Yıl Arası ()

5 Yıl ve Üzeri ()

5. Birliktelik türü:

() Sevgili

() Sözlü/Nişanlı

() Evli

ROMANTİK İLİŞKİ OBSESYON VE KOMPULSİYONLARI ÖLÇEĞİ (RIOKÖ)

Aşağıda insanların yakın ilişkilerinde yaşayabilecekleri deneyimlere ilişkin ifadeler yer almaktadır. Sizin yakın ilişkilerinizde neler yaşadığınızı değerlendirmek istiyoruz. Lütfen aşağıdaki ifadelerin yakın ilişkilerinizde deneyimmediğiniz düşünce ve davranışları ne ölçüde yansıttığını belirtiniz. “Partner” ifadesiyle romantik ilişki içinde olduğunuz kişi (eş, sevgili, nişanlı, sözlü vb.) kastedilmektedir. Rakamlar aşağıda görülen sözlü ifadelere denk gelmektedir:

0=Bana hiç uygun değil.		1=Bana biraz uygun.		2=Bana orta düzeyde uygun.		3=Bana oldukça uygun.		4=Bana çok uygun.	
1	Partnerimi gerçekten sevmediğim fikrini aklımdan çıkaramam.	0	1	2	3	4			
2	Partnerimle ilgili şüphelerimi aklımdan kolaylıkla çıkarabilirim.	0	1	2	3	4			
3	İlişkimden sürekli şüphe duyarım.	0	1	2	3	4			
4	Partnerimin bana olan sevgisiyle ilgili şüphelerimi aklımdan çıkarmakta zorlanırım.	0	1	2	3	4			
5	İlişkimin doğru olup olmadığını tekrar tekrar kontrol ederim.	0	1	2	3	4			
6	Sürekli, partnerimin beni gerçekten sevdiğine dair kanıt ararım.	0	1	2	3	4			
7	Partnerimi neden sevdiğimi kendime tekrar tekrar hatırlatmam gerektiğini hissedirim.	0	1	2	3	4			
8	Partnerimin beni sevdiğinden eminim.	0	1	2	3	4			
9	İlişkimde bir şeylerin “doğru olmadığına” dair düşüncelerden aşırı derecede rahatsız olurum.	0	1	2	3	4			
10	Partnerime olan sevgimden sürekli şüphe duyarım.	0	1	2	3	4			
11	Partnerime sürekli beni sevip sevmediğini sorarım.	0	1	2	3	4			
12	Sık sık ilişkimin “doğru” olduğuna dair onay ararım.	0	1	2	3	4			
13	Partnerimin aslında benimle birlikte olmak istemediği düşüncesi beni sürekli rahatsız eder.	0	1	2	3	4			
14	Partnerimi ne kadar sevdiğimi tekrar tekrar kontrol etmem gerektiğini hissedirim.	0	1	2	3	4			

PARTNERE İLİŞKİN OBSESİF KOMPULSİF BELİRTİ ÖLÇEĞİ (PİOKBÖ)

Aşağıda insanların romantik ilişkilerinde yaşayabilecekleri deneyimlere ilişkin ifadeler yer almaktadır. Sizin yakın ilişkilerinizde neler yaşadığınızı değerlendirmek istiyoruz. Lütfen aşağıdaki ifadelerin yakın ilişkilerinizde deneyimlediğiniz düşünce ve davranışları ne ölçüde yansıttığını belirtiniz. “Partner” ifadesiyle romantik ilişki içinde olduğunuz kişi (eş, sevgili, nişanlı, sözlü vb.) kastedilmektedir. Rakamlar aşağıda görülen sözlü ifadelere denk gelmektedir:

0=Bana hiç uygun değil.	1=Bana biraz uygun.	2=Bana orta düzeyde uygun.	3=Bana oldukça uygun.	4=Bana çok uygun.
-------------------------	---------------------	----------------------------	-----------------------	-------------------

1.	Partnerimin sahip olduğu ahlak düzeyinden memnunum.	0	1	2	3	4
2.	Partnerimin sosyal becerilerini tekrar tekrar gözden geçiririm.	0	1	2	3	4
3.	Partnerimin yeterince akıllı ve derinlik sahibi biri olup olmadığını sürekli sorgularım.	0	1	2	3	4
4.	Partnerimin dış görünüşünden memnunum.	0	1	2	3	4
5.	Partnerimin sosyal becerileri ile ilgili düşünceler beni rahatsız eder.	0	1	2	3	4
6.	Partnerimin ahlaki düzeyine ilişkin şüpheler beni sürekli rahatsız eder.	0	1	2	3	4
7.	Partnerimin zihinsel olarak dengesiz olduğu fikrini aklımdan çıkarmakta zorlanırım.	0	1	2	3	4
8.	Partnerimin yeterince zeki olup olmadığı konusunda çevremdeki insanlardan (arkadaşlarımdan, ailemden vs.) sık sık onay ararım.	0	1	2	3	4
9.	Partnerimle birlikteyken onun fiziksel kusurlarını görmezden gelmekte zorlanırım.	0	1	2	3	4
10.	Partnerimin hayatta “bir şey başarma” becerisini sürekli diğer kadın/erkekleriyle karşılaştırırım.	0	1	2	3	4
11.	Partnerimin zeka seviyesini diğer kadın/erkekleriyle sürekli karşılaştırırım.	0	1	2	3	4
12.	Partnerimin duygusal tepkilerini diğer kadın/erkeklerle karşılaştırma eğilimimi kontrol etmekte zorlanırım.	0	1	2	3	4

13.	Partnerimin yeterince zeki olmadığı düşüncesi beni çok rahatsız eder.	0	1	2	3	4
14.	Partnerimin fiziksel görünüşündeki kusurlarla ilgili düşünceler beni sürekli rahatsız eder.	0	1	2	3	4
15.	Her gün, partnerimin “iyi ve ahlaklı” bir insan olmadığı düşüncesinden rahatsız olurum.	0	1	2	3	4
16.	Partnerimin zeka seviyesinden memnunum.	0	1	2	3	4
17.	Sürekli, partnerimin yeterince ahlaklı olduğuna dair kanıt ararım.	0	1	2	3	4
18.	Partnerimin sosyal konulardaki beceriksizliğine ilişkin düşünceler beni her gün rahatsız eder.	0	1	2	3	4
19.	Partnerim aklıma her geldiğinde görünüşündeki kusurları düşünürüm.	0	1	2	3	4
20.	Partnerimin ahlak düzeyini sürekli incelerim.	0	1	2	3	4
21.	Sürekli, partnerimin sosyal yetersizliklerini telafi etmeye çalışırım.	0	1	2	3	4
22.	Partnerimin duygusal olarak dengesiz olduğuna ilişkin şüpheler beni rahatsız eder.	0	1	2	3	4
23.	Partnerimin sosyal becerilerinden memnunum.	0	1	2	3	4
24.	Partnerimin tuhaf bir şekilde davranıp davranmadığını sürekli incelerim.	0	1	2	3	4
25.	Zihnim partnerimin hayatta başarılı olup olmayacağını değerlendirmekle çok meşguldür.	0	1	2	3	4
26.	Partnerimin fiziksel kusurlarını diğer kadın/erkekleriyle karşılaştırma konusunda kontrol edemediğim bir dürtü hissedirim.	0	1	2	3	4
27.	Partnerimi düşündüğümde, modern dünyada başarılı olabilecek türden biri olup olmadığını merak ederim.	0	1	2	3	4
28.	Sürekli, partnerimin iş hayatındaki başarısına dair kanıt ararım.	0	1	2	3	4

İLİŞKİ DOYUM ÖLÇEĞİ

Aşağıdaki sorulara 1'den (en düşük) 7'ye (en yüksek) kadar kaç puan verirsiniz işaretleyiniz.

	Düşük Yüksek						
	1	2	3	4	5	6	7
1. Sevgiliniz ihtiyaçlarınızı ne kadar iyi karşılıyor?							
2. Genel olarak ilişkiniz sizin ne kadar doyurucu?							
3. Diğerleri ile karşılaştırıldığında ilişkiniz ne kadar iyi?							
4. Ne kadar sıklıkla “keşke bu ilişkiye hiç girmeseydim” diyorsunuz?							
5. İlişkiniz ilişkiye başlarken sahip olduğunuz beklentileri ne ölçüde karşılıyor?							
6. Sevgilinizi ne kadar seviyorsunuz?							
7. İlişkinizde ne kadar probleminiz var?							